

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Szíjjártó Péter Izraelben

Magyarország és Izrael mindig számíthat egymásra, a két ország barátsága, partneri együttműködése erősebb, mint valaha – mondta Szíjjártó Péter külügyminiszter az MTI tudósítása szerint Jeruzsálemben.

A tárcavezető megbeszélést folytatott **Gabi Askenazi** izraeli külügyminiszterrel, majd közös sajtótájékoztatójukon kiemelte: Magyarország továbbra is kiáll Izrael mellett, amellett, hogy igazságos és kiegyen-

esélye, hogy egy előremutató folyamat alapjaként szolgáljon a béke és biztonság megteremtsére – köözölte. Hozzáttette: türelmesnek kell lenni, támogatni kell a terv alapján megvalósuló párbeszédeket, és bízni kell abban, hogy a felek leülnek egymással tárgyalni.

Szíjjártó Péter arról is beszélt, hogy a koronavírus-járvány jelentette kihívás egy új dimenzióját is megteremtte a magyar–izraeli együttműködésnek. Európa teljesen védte-

magyarországi tanulmányokra. Szíjjártó Péter azt is elmondta, hogy Magyarország biztonságos a zsidó közösséggel és az odalátogató turisták számára, és zéró toleranciát hirdettek az antiszemita ellen.

Gabi Askenazi kiemelte: Magyarország fontos barátja Izraelnek, és mindenkitől ország elkötelezett az együttműködésük fokozása mellett. Az izraeli politikus a kétoldalú együttműködés fontos területei között említtette a gazdasági kapcsolatokat: az autóipart, a mezőgazdaságot, valamint a lélegezetgyógyeket közös gyártási kapacitásának bővítését, tekintettel a koronavírus-járványra.

Kitért rá: Magyarország nemcsak az Európai Unióban, hanem az ENSZ-ben és más nemzetközi szervezetekben is Israel barátja.

Gabi Askenazi a regionális biztonság tekintetében kifejtette: a legnagyobb fenyegetést Irán jelenti, az ország nukleáris programja és regionális ambíciói nagy aggódalmat keltenek. Irán megszegte a nukleáris programjára vonatkozó ígéreteit, ezért a nemzetközi közösségekkel fel kell lépnie vele szemben, fokozni kell a rá nehezedő nemzetközi nyomást – vélekedett.

Szíjjártó Péter Jeruzsálemben találkozott **Benjámin Netanjahu** izraeli miniszterelnökkel és **Izhar Shai** tudományos és technológiai miniszterrel is. A sajtótájékoztató elején megállapodást írtak alá a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogramról, valamint a magyar–izraeli ūrkutatási együttműködés szorosabba fűzésről.

Szíjjártó Péter és Gabi Askenazi. Fogadási protokoll egy „piros országban”
Fotó: MTI/KKM/Borsos Mátyás

súlyozott hozzáállást tanúsítanak a nemzetközi szervezetek az országgal szemben. Magyarország sosem fog támogatni Izraellel szemben előítéletes határozatokat – fűzte hozzá.

Kifejtette: Izrael és Magyarország azon országok között van, amelyeket a nemzetközi szervezetekben és médiában a leginkább támadmunk. Sokan szeretnék, hogy a két ország között érdekkellentét legyen, de még soha nem volt olyan jó a kétoldalú együttműködés, mint most – fogalmazott.

Azt mondta, közép-európai országként Magyarországnak is az a célja, hogy béke és stabilitás legyen a Közel-Kelelen. Ennek elérésére sok elköpzelés született már, de ezek mind kudarcot válltak, és most a Fehér Ház tervének van a legjobb

len volt a véddelfszerelések és -eszközök beszerzését illetően, ezért az egyik legfontosabb kötelességi stratégiai kapacitásokat kiépítette, hogy maguk gyárhassák le a legfontosabb védőeszközöket, felszereléseket – magyarázta.

Közölte: Izrael együttműködésben világszínvonalú lélegezetgyógyeket gyártanak Magyarországon, és ezekből exportálni is tudnak.

A külügyminiszter hangsúlyozta: a Közel-Kelelen Izrael az első számú kereskedelmi és beruházó partnere Magyarországnak, az együttműködés lényeges területe a kóser élelmiszeripar, az önvezető autók fejlesztése és az ūrkutatási együttműködés.

Megjegyezte: megállapodtak, hogy 50 izraeli hallgató fogadnak

Kántor- és előimádkozói tanfolyam az ORZSE-n

Felvételi tájékoztató

1877-ben alapított nagy múltú intézményünk, az Országos Rabbi-képző – Zsidó Egyetem szeretettel várja azon leendő hallgatóit, akik elhivatottságot éreznek a zsidó vallás iránt, közösségeket erősíteni szeretnék az imádkozás terén.

A zsidó kántor szakirányú továbbképzés előfeltétele a BA-végzettség.

Az előimádkozói tanfolyam előfeltétele a zsinagógai vagy a saját kílezője általi ajánlás.

Azón jelentkezőket, akik a zsidó kántor szakirányú továbbképzésre felvételiznek, és esetleg nem rendelkeznek a szükséges zenei előkép-

zettséggel, felzárkóztatjuk. Ugyanez vonatkozik az előimádkozói tanfolyam azon jelentkezőire, akiknek az ima olvasása egyelőre problémát jelent.

Heti 1 tanítási nap, vidékieknek és határon túliaknak online oktatás.

Hébernyelv-tanulási lehetőség!

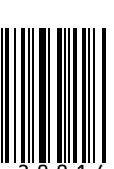
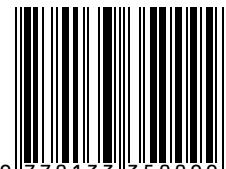
A pótfelvételre a jelentkezéseket a Tanulmányi Hivatal a th@orzse.hu címen várja 2020. augusztus 7.-ig.

Felvételi elbeszélgetés: 2020. augusztus 17. vagy 18.

További információkat az egyetem honlapján (<https://orzse.hu>) talál.

Ha kérdése van, keresse Székelyhidi Hajnal mb. tanácsvezetőt a +36-20-931-5364-es telefonszámon.

Szeretettel várjuk a vidéki és határon túli zsinagógák jelentkezését!

91770133350099 20014

Nem roma! Cigány!

Döbbenetes volt, amikor néhány hete értesültünk róla, hogy ez az ember, a Mazsihisz kitüntetettje, a holokauszt cserdi áldozatainak emlékművet állító cigány ember 46 évesen itt hagyott bennünket. Negyvenéves korában készítettem vele az alábbi interjút.

Isten bocsáss meg, de amikor szemben velem egy kreol bőrű, fekete hajú férfi ül, s meg kell szólítanom: Ön roma? Nem, én cigány vagyok! – zavarba jövök.

A cserdi polgármester az illető, akit Zoltai Gusztáv üv. igazgató meghívott az Élet Menete auschwitzi zarandoklatára.

A község Baranyában található, s híre bejárta a médiát. Többségében cigányok lakják, s ahogyan Bogdán László polgármester jellemzi a falu lékgörét, dicsekedve mondja, hogy sikerült „köcsögmenetesíteni” azt.

Ez a „művelet” azt jelenti, hogy a számos bűncselekményt elkövetőket, börtönt megjártakat Bogdán temérdek erőfeszítéssel munkához juttatta. Kapálnak, termelnek, dolgoznak stb. De ez még semmi. Terményekből rendszeresen felhoznak Pestre, s a rászorultaknak ingyen osztanak krumplit, hagymát és más hasznos enniivalót.

Hogy a cigányságára büszke polgármester hogy került a Síp utcába, ennek nagyon prőzai a története. Idézet Zoltai Gusztáv leveleből.

„Nagy érdeklődéssel és meghatottan hallgattuk az Önel készült interjút a Klubrádióban. Talán fel sem tudja mérni, hogy milyen nagy dolog, amit csi-

nál, azaz hogy emberi életmódot biztosít községe minden lakójának. Megbocsásunkat szeretnénk azzal is kifejezni, hogy meghívjuk Önt és kedves feleségét az Élet Menete Alapítványunk által szervezett Auschwitz-Birkenau emlékmenetükre 2014. április 27-ére.

Amennyiben az időpont Önknek megfelel, természetesen közösségeink az utazás költségét vállalja. Ennek az útnak keretében rójuk le kegyeletünket az ott kivégzett, elpusztított zsidó és roma áldozatok előtt.”

Bogdán László válasza:

„A meghatódottságtól és talán még gyerekes tudatlanságomból fakad e késői válasz levelére. Kérem, nézze el nekem, és egyben hadd fejezzem ki nagyra tartó tiszteletemet Ön iránt. Soha nem kaptam még ilyen élményt senkitől az általam megélt közel negyven év alatt. Levele minden helyzetben arra int, hogy próbáljak ember lenni. Önmagam feltárárához segített hozzá az Ön levele. Fegyelmetzettségre intenek a nemes gondolatai. Részt kívánok venni a szívszorító utazásban. Isten egyszerűségével búcsúzom, ölelek!”

Azért ejtsünk szót arról is, hogy a 70. évfordulóra mártíremlékművet állítottak, pontosabban csináltak egyszerű, kézi munkával. A megölt zsidóknak is. Olyanok, akik talán életükben nem láttak zsidó embert.

A fenti sorok a cserdi csodáról szólnak, cífolatul „a cigányok” negatív jelzőjére.

Kardos Péter

A Gordon ikrek bár micvája

A Dohány utcai zsinagógában a nagy meleg és a kényelmetlen maszk viselése ellenére közel 200 ember tisztelte meg jelenlétével családunkat és a fiúkat, akiknek az eredeti tervezet szerint március 21-én lett volna a felnőtté avatásuk, de sajnos pár nappal azelőtt minden rendezvényt betiltottak a zsinagókban a Covid-19-vírus miatt.

Nehezen viselték a fiúk a nagy esemény elmaradását, mert tavaly szeptember 18-ára óta készültek rá folyamatosan, amikor is leülték dr. Fröhlich Róbert főrabbiat.

Na de erre mondják, hogy minden jó, ha a vége jó, mert a sors és a Jóteremtő segítségevel egy fantasztikus ünnepséget sikerült tartani Áronnak és Balázsnek, ahol a 97 éves dédi is ott tudott lenni, hiszen ez nagy vágya volt neki is és az egész családnak.

A másik felemelő dolog az volt, hogy mindenre a születésnapomon került sor, mert ennél nagyobb ajándékot nem kaphattam volna a Jóistentől.

Az Új Élet hasábjain is szeretném megköszönni a sok figyelmességet és segítséget dr. Fröhlich Róbert és

dr. Verő Tamás főrabi barátainak, Fekete László főkántornak és Fröhlich Dünyőnek, akik hosszú hónapokon át foglalkoztak a fiúkkal, és a március 21-i és a július 11-i hartragat is „beléjük verték”, valamint hálás köszönöt Nádel Tamás elnök úrnak és a templomkörzetnek is, amiért egy igazán méltó ajándékkal, egy-egy gyönyörű szép tfiliinnel és tálittal ajándékozták meg Áront és Balázsöt. Hálás köszönöt továbbá minden kedves vendégnek, aki velelkük voltak akár személyesen, akár léleken ezen a nagy napon!

Fröhlich főrabi is elmondta a fiúknak, mielőtt megáldotta Öket, és most én is szeretném ismét kihangsúlyozni: kedves Áron és Balázs, fantasztikus voltatok, és nagyon büszik vagyunk rátok, de mostantól kezdve a felnőtt zsidó férfiak kötelességei szerint kell élnetek, és már el is kezdhetitek szerezni egyetlen lánytestvéretek, Hanna bát micva ünnepségét!

Mindenkinet szép nyarat és jó egészszéget kívánok, és nagyon vigyázzanak magukra és egymásra, mert sajnos még mindig itt van köztöttük a láthatatlan csapás!

Fénykép sajnos a szombat miatt nem készülhetett, ezért pár nappal korábbi fotót osztok meg Önökkel szeretettel.

Gordon Gábor

Virágkortól a tragédiáig „Bíró Dániel” 2.

Reich főrabi: „Nagyon jó érzem magam itten”

Talán kicsit magára is gondolt a hitközség pátriárka korú főrabbija, amikor kórház- és szanatórium alapítást javasolt Braun úrnak, ugyanis a megnyitásától kezdve minden évben több hónapon keresztül maga is ott gyógykezelte magát. Egy 1924-es ottlétekor az alábbiakat nyilatkozta az Egyenlőség munkatársainak:

„Nagyon jó érzem magam itten, a kissvábhegyi levegő pompás, üdítő. Már harmadszor vagyok itt nyári üdülésen és gyógykezelésen. Az előző Trencsénteplicre meg Törökbalintra jártam, de itt jobban érzem magam. Azt az orvosi kezelést, azt a nyugalmat, kényelmet, jó ápolást és kosztot, amit itt nyújtanak, sehol sem kapom meg, még drága pénzért sem. Orvosi tanácsra vagyok itt, mert rászorulok a jó, pormentes hegyi levegőre. Fenn járok, többnyire olvasok, ott egy sereg könyv. (Kis könyvtárra való tudományos és imakönyvet, értekezést, filozófiai műveket, német, héber, francia nyelvű füzeteket pillantok meg az állványon [– írta Román Kálmán, a kérdező riporter – Cs. V.].)”¹

Egy rebbe látogatása

1927 telén neves vendége volt a fővárosi ortodoxiának a harmadik viznici (Vyzhnytsia, Ukrajna) rebbe, Jiszráél Hager (1860–1936) rabbija személyében, aki itt lelőtte alatt január 11-én ellátogatott a Bíró Dániel Kórházba is, ahol elbeszélgetett az épületben fekvő betegekkel, illetve dr. Friedmann Izidor (1876–1944) fogorvossal, az ortodox Hevra Kadisa elnökével is. Megtekintette a konyhát, ahol aprólékos gondossággal ellenőrizte a kórserságot, majd elragadtatott közölte a verdiktet: az intézmény kifogástalan!²

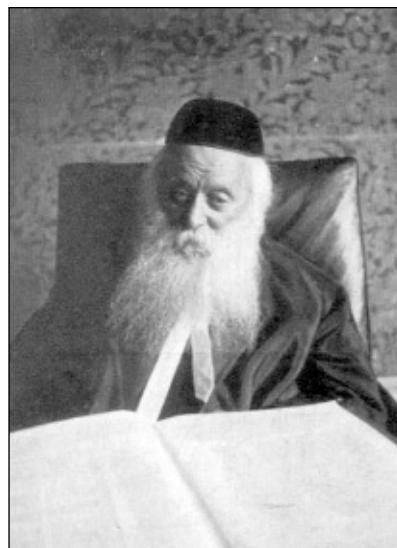
Talmudtudósok édeni csendélete a kórházi kertben

A Bíró Dániel Kórház természete sen nemcsak Reich főrabi kedvelt szanatórium lett, hanem a nyári fellépők alkalmával odavonzotta szinte az ország összes tórapacitását. Nyaranta olyan tóra- és talmudtudósok gyűlték ott össze az árnyas kertben, akik csak ritkán kerültek egymás mellé. Egy ilyen idilliukus, Amorák korát idéző állapotot örökkített meg a Zsidó Ujság 1929 nyarának végén, amikor a pesti főrabbij mellett a „nagy trió”-nak is nevezett, bűdszentmihályi (ma: Tiszavasvári), mádi és más gánonak is ott voltak, hogy más vidéki rabbikat ne is említünk:

„A Városmajor fáitól védetten, gyönyörű, csendes helyen terül el a budapesti ortodox hitközség »Bíró Dániel« gyógyintézete. Akit a mosoni rekkenő hőségeben az útja oda-visz, nemcsak testileg üdüllhet az árnyékos kertben, hanem lelki emelkedettséget érezhet, amikor tiszteletre-méltó, patriarchális külsejű zsidó vezéregyéniségek egész sorát láthatja ott. Mint a múlt években, ez alkalommal is több rabbikapacitás keres üdületét a szanatóriumban. Tiszteletet parancsoló koruk bizonyítékokat szolgáltat a hívőknek amellett, hogy a Tóra meghosszabbítja művelőinek életét.

A budapesti főrabi több év óta már májusban kikötözködik a gyógyintézetbe. Üde arcán, élénk tekintete amellett bizonyít, hogy jól érzi magát a Dob utcai lakása után, amely előtt a lármás negyed nagy forgalma bonyolódik le [Reich főrabi a Dob utca 35. alatti ortodox hitközségi székház 2. emeletén élt – Cs. V.], a jó levegőjű, csendes he-

lyen, ahol tisztelői s hódolói állandóan látogatják s gyönyörködnek egyénisége finom megnyilatkozásain. minden érdekli, mindenről van okos megjegyzése, szellemes megfigyelése, tanulságos reminiscenciája. Tele van életbőlcseggel és derűs világ-nézzel. Most azonban a véres pa-llesztnai események mélyen elszorítják [a zsidóellenes propagan-dák odáig fajtak, hogy 1929. augusztus 23–29. között gyilkos arab felkelés tört ki, melynek százhár-minchárom zsidót esett áldozatául – Cs. V.]

Reich Koppel

A pesti főrabbinál években sokkal fiatább, de mégis sokkal törődőtebb nála az ugyancsak a szanatóriumban időző váci főrabi [Silberstein Jesájá (1857–1930) – Cs. V.]. Teljes gyógyulása, amelyért annyian imádkoznak, tanítványai s tisztelői ezeinek sorából – még ez ideig sajnos nem következett be. Látogatásunknál észrevehetőleg gyen-géliket, tolókocsiban viszik ki a friss levegőre. Mellette sürög-forog önfeláldozó buzgalomban neje, a rebbecen [Silberstein Charne (szül. Klein, 1857–1944) – Cs. V.], igazi Nagyasszony, olyan, amilyenről a Tehilim 45. fejezete azt mondja: »a királynő egész dicsősége a hajlék belsejébe nyilatkozik meg« (kol kevülo bász melech penimo). És ez az elnevezés ez esetben azért is megfelelő, mert az illető fejezet kezdő szavai – máászaj lemelech – megadják a váci főrabi művének nevét is. A Máászaj lemelech című mű a Rambam nagy műve egy részének csodálatos tudással telt kom-mentária. Amint a rebbecen mondja nekünk nagy örömmel, a nagy mű második kötete nemcsak megjele-nik [I. kötet: Vác, 1913, II. kötet: Ungvár, 1930 – Cs. V.] s ébreszteni fogja az egész magyar ortodox zsi-dóság körében azt az óhajt, hogy a szerző még sokáig örülhessen testi és lelkü iüdeségeben a mű második köté-nek.

A hazai talmudtudomány egy másik nagymesterét köszönhetjük a mádi gánonban [Winkler Mordekháj Leb (1844–1932), a Levusé Mordekháj halhatatlan szerzője – Cs. V.]. Egész viselkedése megcáfolyja 85. életvitelét. A szanatóriumban is görnyed talmudfóliánsai fölött, »a halochó négy rőfje« az ő világa, amely élteti s erőben tartja. De azért nem szabatudós. Szó sincs róla. A magyar ortodoxia minden kérdése érdekli. minden kérdésről megvan a saját nézete. Ha megírnának a véle-ményét egyes dolgoról, azt hisszük, hogy hetekig beszélnek nyilatko-zatairól [...]

Valóságos élmény volt az, amikor beszélünk adatott a Talmud-tudásáról országosan ismert és tiszta bűdszentmihályi főrabbival [Grünfeld Simon (1861–1930), kinek tórapo-mentáriai Záháv Sevá címén láttak

napvilágot – Cs. V.]. Nevelő hatású személyiség. Csupa harmónia, csupa higgadtság és bölcsesség. Élelfelfogá-sa visszatükrözi a régi gánonok chószid típusát. A vallás-kódexeken kívül elismerik a kabaló nagyjait, az Arit, a Baal Sámet, de van meggyőződésük és merészességük a túlzások ellen sikra szállni. [...] A szelíd bűdszentmihályi gánon hangja egészen határozott lesz, amikor elítéri a hitközségekben előforduló viszállyokat, ha azoknak alapja a szefárd [nuszách szfárad, melyet a haszid közösségek használnak – Cs. V.] vagy az askenáz ritusbeli árnyalat. Ő – úgymond – ha ilyenre vonatkozólag kérdést intéznek – egyszerűen megtagadja a választ. Mert nem a ritus a fontos, hanem a lényeg, az Istenfelelem, az áhítatos ima és a Tóra-tanulás.³

A kórházi-per

1929 környékén érdekes hír kezdt terjedni az újságok hasábjain, miszerint Braun Bernát pert indított az ortodox hitközség ellen, mert az nem kívánta kiadni a kórház vagyonát az időkben létrehozott alapít-ványra. Braun azt állította, hogy ő a kétmilliós adományt a test-vére nevére létrehozott alapítványnak szánta, és a hitközség nevére csak azért lett telekönnyezve a kórház, mert akkor még nem létezett az alapítvány. A pert elmondása szerint azért indította, mert felháborította, hogy a kórház intézkedéseiben és fontosabb döntéseiben mellőzte őt, illetve azt állította, hogy az általa el-rendeltek ellenére a kórházat nem kizárolag szegény sorsú betegek ápolására használják fel, hanem gazdag ortodox zsidók kezelésére rendezték be. A másik oldal szerint a per egy-szerű oka csupán annyi volt, hogy az üzletemből zavarta, hogy a kórház nyereséges, hiszen az intézménynek valóban létezett fizetős, szanatóriumi részlege, ugyanakkor és ettől függetlenül folyamatosan ellátták a szegény betegeket is, ráadásul feleke-tetre való tekintet nélkül.

A bíróság az ítélet megfogásánál egy héber tolmacs szakértői véleményét is figyelembe vette, aki megállapította, hogy 1920-ban a Braun által használt kifejezés ugyan jelent alapítványt is, viszont még számos másik jelentése is van, melyekkel különböző vallási intézményeket je-lölnétek, így azt a magyar alapít-vánnyal és annak jogi értelmével bi-zonyosan azonosítani nem lehet.⁴

A törvényszék azzal az indoklá-sal, hogy az – időközben létrehozott – alapítványnak nincs perképessége, megszünteti a keresetet. A tábla az ítéletet helybenhagyta, ám a kúria bi-zonyítást rendelt el, mely megállapította, hogy Braun nem alapítványt tett, hanem csak „nagyobb összeget ajándékozott” a kórháza lapításra, így került a kórház végérvényesen a hitközség tulajdonába.⁵

(Folytatjuk)

Cseh Viktor/Egység

1. Román Kálmán, „A 87 éves Reich Koppel főrabbinál – Látogatás a Bíró Dániel-intézetben”, Egyenlőség, 1924. 43. évf. 34. szám, 10.
2. „Hírek – Látogatás az Orthodox Szanatóriumban”, Zsidó Ujság, 1927. 3. évf. 2. szám, 10.
3. g., „A Városmajor-szanatórium-ban”, Zsidó Ujság, 1929. 5. évf. 23. szám, 5.
4. „Törvényszéki napló – Az orthodox zsidó hitközség megnyerte a Városmajor Szanatórium évek óta folyó nagy perét. Egy legendás alapítvány története a bíróság előtt”, Pesti Napló, 1929. 80. évf. 86. szám, 11.
5. „Hírek – A Bíró Dániel intézet végleg az orthodox hitközségé”, Zsi-dó Ujság, 1930. 6. évf. 3. szám, 10.

Jeruzsálem domborműterképe 1872-ből

Magyar látogató, ha megállsz a Jeruzsálemi Városi Múzeum egyik boltíves termében megcsodálni Jeruzsálem domborműterképét, amely tudományos pontossággal és magas művészeti kivitelben ábrázolja az 1872-ben létezett várost, gondolj arra, hogy ez az élmény két magyarnak köszönhető, az egyik, aki megalkotta, a másik, aki a feledésből visszahozta.

Az 1800-as évek közepén a falakkal körülvolt Jeruzsálemben a vízhiány katasztrófális méreteket öltött, és az ezzel járó egészségügyi krízis a város 18.000 lakóját járványokkal fenyegette. Charles Wilson kapitány és a Királyi Mérnököktől hozzátarozó szakemberek 1864-ben hozzáfogtak a szükséges javítási munkálatokhoz. Hasznos segítségük szolgáltak az 1846 óta Jeruzsálemben tartózkodó svájci Conrad Schick tanácsai, aki mint építész és archeológus a Dávid-fellegvár környéki ásatásokat vezette. A megfigyelésekkel készült tudományos feljegyzésekben kívül Wilson kapitány pontos térképet is készített a városról és környékéről, amely 1866-ban került nyilvánosságra, és ásatásokat is végzett a városban, amelynek eredményét 1871-ben ismertette.

Abban az esztendőben, amikor Wilsonék munkához látottak, azaz 1864-ben egy másik, jelentéktelen esemény is történt. Magyarországról egy Illés István nevű zarándok érkezett a Szentföldre, aki a nemrég megnyílt ausztrai menhely 127. szállóvendége lett. Rövidesen a Ferenc-rendi szerzeteseknél dolgozott mint könyvkötő, ami lehetővé tette, hogy szállóvendégből állandó lakóvá vájon.

Szabad idejében Conrad Schick társaságában nézte Wilson kapitány munkáit. A Szent Várostól elragadtatva, továbbá Schick építészeti makettjeitől és az Európában divatba jött modellezésekkel inspirálva született meg az ötlet: Jeruzsálem domborműterképének elkészítése.

Wilson munkáira támaszkodva Illés István munkához látott. Öt hónap alatt készült el 1/500 léptékben a 4 m x 4,50 m nagyságú, 55–85 cm magas dom-bormű, cinkból ragasztva és forrasztva, színezve. Az úgy a precízitás, mint a kivitelezés szempontjából egyaránt páratlan értékű munkát 1873-ban mutatták be a Bécsi Világkiállítás Ottomán pavilonjában. Miután több közép-európai várost bezárt, 1878-ban Bázelle érkezett, onnan Zürichbe, Neuchâtelbe, Lausanne-ba, majd Genfbe került. Genf városa nem elégített meg a nagyszerű mű alkalmat adta bemutatásával, azt meg is akarta tartani. A Gustav Moynier-nak, a Vöröskeresz akkori elnökének védelmezője – nagylelkű adományozók jóvoltából – a megvételhez szükséges összeget. A relief az 1878. október 26-án kelt okirat tanúsága szerint 9500 frank ellenében a Société Civile de la Rive Gauche (a folyó bal partjának polgári társadalma) tulajdonára lett. A szerzésben a Kálvinista Könyvtár épületében, a Reformáció elnevezésű teremben nyert elhelyezést. Az ünnepélyes felavatás 1889. január 16-án történt. Ettől számítva 20 éven át díszítette a Reformáció Termét, és egyúttal kiállítási látványosságként is szolgált a nagyközönség számára.

Azután a padlásra került. Majd padlásról padlásra és a feledésbe. Az újjászületet Izrael jeruzsálemi Héber Egyetemnek Földrajz Tanszéke új szakantolymat hirdetett „A Szent Város régi térképei” címen. A szükséges anyag összegyűjtésével megbízott docens a Nemzeti Könyvtár gazdag dokumentumanyagát tanulmányozva rátalált Illés István „Jeruzsálem madártávlatból” című rézkarcára. A képet érdekesnek tartva, tovább kutatott Illés munkái után, és besorolta azokat az előadások anyagába. Az 1983-as előadás-sorozat hallgató magyar származású Moti Jair felfigyezt a magyar névre: Illés István. Kétszer utazott Budapestre adatok szerzéséért. Más irányban is ke-resett, és rátalált a Bécsben kiállított relief, majd a genfi adásvételi szerződés nyomára.

Kutatásainak eredményét tanulmányba foglalta, és beadta a tanszékhez.

Ariane Littman, a jeruzsálemi Héber Egyetemen tanuló genfi diáklány 1984 tavaszán hazakészült a peszachi ünnepékre. Moti Jair megtudta, és megszólította: Nem tudnál utánpánzni, hol van az a makett?

Ariane hazaindult, zsebén Y. Ben Arieh, a Földrajz Tanszéket vezető professzor ajánlólevelével. Ariane és édesapja, David Littman hozzáfogtak a kereséshez. A nem kis fáradtsággal járó munkát végül is siker koronázta. Ariane és szülei 1984. április 6-án ott álltak a Wilson-palota padlásán, a poros, csekély kárt szennyezett híres relief előtt. A genfi városi tanács elől jártak a munka történelmi jelentőséget, és egyetértettek abban, hogy az a természetes környezetben lenne a legilletékesebb helyen. Hozzájárultak a relief Izraelbe szállításához.

A dombormű 1984. október 30-án érkezett Jeruzsálemben. Teddy Kollek polgármester kijelölte méltó helyét, megkezdődhetett a felújítási munka, me-lyet J. Senhav, az Izraeli Múzeum főrestaurátora vezetett. Az eredeti szépségeiben és színeiben tüdökölő remekművet 1985. december 1-jén avatták fel, meghívott svájci és izraeli előkelőségek jelenlétében.

Moti Jair Blechner Béla néven lett bejegyezve a születési anyakönyvbe Tornalján (Kassa környéke), és 10 éves korában került Izraelbe. Budapesti kutatásaival egy időben két előadást tartott – a legtisztább magyar nyelven – a Rabbiképző Intézet oktatási sorozatában a jeruzsálemi műemlékvédelemről és aktuális történelmi-földrajzi helyzetéről. A Magyar Rádió Gondolatjel című műsorának keretében interjút készített vele. (Uj Élet, 1986. február)

Kurz Ibolya

Mojzes Ivrat rovata

Séta a városban

Miközben az ember sé

ZSIDÓ VILÁGHÍRADO

Argentína

Felipe Solá külügyminiszter bejelentette, hogy kormánya elfogadta a Nemzetközi Holokauszt Emlékezeti Szövetség, az IHRA antiszemitaizmus-meghatározását. A határozat felszólítja a hivatalos szerveket a definíciónak az antiszemitaizmus elleni harcban történő alkalmazására. A miniszter hangsúlyozta, hogy széles körű együttműködés szükséges a gyűlöletkeltés és az erőszakos cselekedetek megakadályozásához. Nagy figyelmet kell fordítani az oktatásra, hogy a fiatalok is megismerjék a soát. Felipe Solá fontosnak tartja a társadalmi és magánszervezetek együttműködését a fajgyűlölet ellen. Az argentin kormány döntésére **Alberto Fernández** köztársasági elnöknek az év elején Izraelben rendezett Nemzetközi Holokauszt Fórumon történt részvétellel után került sor. **Sergio Daniel Urribarri** Izraelbe akkreditált argentin nagykövet ki-jelentette, hogy „a kormány határozatának megfelelően megerősítjük a soá emléknek megőrzését”. Urribarri korábban regionális kormányzóként Entre Ríos tartomány összes iskolájában elrendelte a holokauszt történetének oktatását.

Portugália

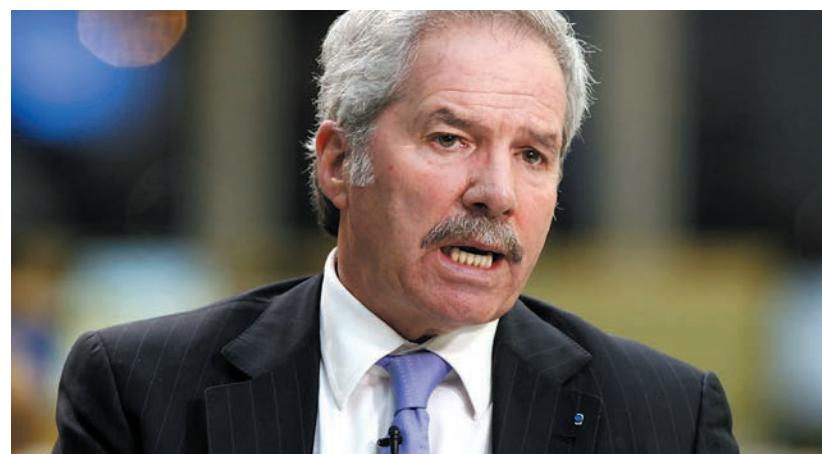
Aristides de Sousa Mendes volt bordeaux-i főkonzul hatvanhat ével a halála után kapott teljes elégítélt. A diplomata a második világháború kitörése után mintegy 30.000, a náci elől menekülő személynek portugál vízumot és többeknek útlevet is adott. A kedvezményezettek között tízezer zsidó volt. A Salazar-kormány utasításainak megtagadása és az üldözöttek segítése miatt Mendest 1940 őszén hazarendelték és kényezsernyugdíjazták. A Jad Vasem elismerte embermentő tevékenységét, és 1966-ban a Világ Igazai közé sorolta. Portugál rehabilitációja 1986-ban történt meg, és posztumusz Szabad-ság Érdemrenddel tüntették ki. A 2020 júniusában egyhangúlag hozott parlamenti döntés szerint „Aristides de Sousa Mendes egy hős volt, aki a nemzeti örökség része”. „Tevékenysége az egész társadalom és különösen a fiatalok számára erkölcsi példát jelent.” Arcmását is megörökítő szobra bekerült a leghíresebb portugálok emlékére létesült lisszaboni panteonba.

Latin-Amerika

Kilenc ország zsidó kulturális intézményei a soá oktatásával foglalkozó LAES hálózaton keresztül „emlékezet, nevelés és tanulás” céljából sorozatot indítottak a holokauszt ismertetésére. A műsorban túlélőkkel is folytatnak beszélgetéseket. A COVID-19-járványra való tekintettel a program virtuálisan indult. **Marcelo Mindlin**, a Buenos Airesben működő holokauszt-múzeum igazgatója kijelentette, a kurzusban szeretnének hozzájárulni, hogy a társadalom több figyelmet fordítson a tragikus eseményekre. Az oktatás azért is fontos, mert a régió országaiban gyakori a diszkrimináció és az egyes kisebbségek ellen elkövetett erőszakos cselekedetek.

Ausztria

A londoni székhelyű Jewish Political Research Intézet Zsidó Demográfia csoportja kiadta első országtanulmányát, amely Ausztriával foglalkozik. Az anyagot **Sergio Della Pergola** neves zsidó demográfus és **Daniel Staetsky**, a csoport vezetője készítette. A tanulmány szerint Ausztriában valamivel több

Argentína. Felipe Solá fontosnak tartja a fajgyűlölet elleni harcot

mint 10.000 zsidó él. Számuk 1960 óta jelenleg a legmagasabb. Az osztrák lakosság 0,1 százaléka zsidó. A katolikusok aránya 64, a muzulmánoké 8 százalék. Hittestvéreink száma 10-15 éven belül elérheti a 11.000-12.000 főt. A neológ családoknál az átlagos gyerekszám 2, az ortodoxoknál viszont 6-7. Az osztrák nőknél 1,5. A zsidók 78 százaléka kötődik a közösségehez, ami Európában magas arányt jelent. 30 százalékuk ortodox, 19 százalékuk szigorúan ortodox. A reform és progresszív közösségekhez az osztrák zsidók 15 százaléka tartozik. 15 százalékuk „csak” zsidó. Az ortodox gyerekek 100, a neológok 52 százaléka jár zsidó iskolába. A közösség sok bevándorlót fogadott be. Az Izraelben születettek aránya eléri a húsz százalékot.

Kovács

Portugália. Aristide de Sousa Mendes a Világ Igazai között van

LAS MUJERES EN LA SHOÁ

Latin-Amerika. A holokausztot ismertető sorozat plakátja

Ausztria. Az osztrák lakosság 8 százalékát alkotják

Emlékezés mártírjainkra

(Folytatás a 3. oldalról)
állhatnék itt” – mondta beszéde végén Salamon István.

A megemlékezéseket koszorúzások követtek, többek között Szeged város önkormányzatának nevében. **Mihálik Edvin** tanácsnok helyezte el a megemlékezés virágait az emlékoszlop talapzatánál.

A Cserzy Mihály utcai koszorúzás után az új zsinagógában mártír-istentiszteletet tartottak, ahol elsőként Mihálik Edvin Zöld város programrészfelelős tanácsnok emlékezett: „Egyre kevesebben élnek közöttünk olyanok, akik átélték a huszadik század borzalmait. Nagy felelősség, hogy déd- és nagyszüleink továbbadják a történelem legfontosabb tanulságait, hogy a fiatalabb generáció továbbvihesse azokat. Ki kell mondanunk, hogy a holokauszt soha többet nem fordulhat elő az, hogy nem állunk ki embertársainkért” – mondta a tanácsnok.

Mihálik Edvin azt hangsúlyozta, hogy az emlékezés önmagában nem elég, a sokszínű és befogadó Szeged igyekszik példát is mutatni, ezért az egyik legtoleránsabb magyar nagyváros, ahol megálljt parancsolnak a kirekesztésnek, a gyűlölet- és félelmekeltésnek.

Kendrusz Attila rabbijelölt arra kereste a választ, hogyan lehet eljutni addig, hogy időseket és gyerekeket marhavagonba zsúfolva küldjék a halálba. Ehhez szerinte az kellett, hogy kollektív bűnbaknak kiáltások ki a zsidóságot. Az előítéletek színtérétől azután már csak néhány lépés vezetett a népirtásig, aminek soha többé nem szabad bekövetkeznie.

„Nagy hiba volt, hogy a társadalom nem a szívére hallgatott, hanem a félelemkeltő uszításra. A halottakat nem tudtuk feltámasztani, de a szellemiségeket életben tudtuk tartani!” – mondta végül a rabbijelölt.

Az emlékbeszédek után Kendrusz Attila vezetésével a Mártírok falán a férfiak kádist mondtak, majd elhelyezték a megemlékezés köveit és koszorúit.

Szombathely

A holokauszt helyi áldozatainak emlékére tartottak megemlékezést a

vasi megyeszékhelyen. A Batthyány téren megrendezett eseményen részt vett Nemény András polgármester, ott volt Heisler András, a Mazsihisz elnöke, Radnóti Zoltán főrabbi és Fekete László főkántor is.

Hetvenhat éve, 1944. július 3-án ürtítétek ki a szombathelyi gettót. A zsidókat a Mayer-gépgyárba hajtották, és onnan indították útnak őket a haláltáborokba. Erre a tragikus eseménytől, a holokausztban meghalt hittestrérekre emlékeztek a hitközségek tagjai és vendégei.

A részvétőket **Márkus Sándor**, a község vezetője üdvözölte, majd beszédét mondott **Nemény András** polgármester, valamint **Heisler András**, a Mazsihisz elnöke.

A megemlékezőket videoüzenetben köszöntötte **Székely János** megyés püspök. A gyászszerzertartást **Radnóti Zoltán** főrabbi és **Fekete László** főkántor vezette. A megemlékezés végén megkoszorúzták a mártírok emlékművét.

Karcag

A Karcagi Izraelita Hitközség vezetősége nevében a temetőben tartott mártírmegemlékezésen Csillag Barnabás elnök köszöntötte a társegyházak képviselőit, a megjelent holokausztúlőket és az emlékezőket.

A hitközség vezetősége nevében megemlékezett a közelmúltban elhunyt Dobos László polgármester-ről, megköszönte a támogatást, amit az elmúlt években kaptak tőle. Ezután felidézte a hetvenhat évvel ezelőtti karcagi történeteket, szólt a holokauszt során életét vesztett 446 helybeli zsidó hittestrérről is.

F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő és **Hubai Imre** megyei közigyűlési elnök is arra figyelemzette, emlékezni és emlékezetet kell ezekre a magyarság és a karcagiak sorsát is befolyásoló borzalmakra, hogy ne következhessen be még egyszer. **Szilágyi Gábor** kántor és **Deutsch László** főrabbi gyászszerztartása után a jelenlővők az 1944-ben elhurcolt deportáltak emlékművénél kavicsot helyeztek el, majd a zsinagóga előcsarnokában a kádis elmondása után gyertyát gyújtottak a karcagi áldozatok tiszteletére.

Daróczi Erzsébet/szoljon.hu

Felújítják és bővítik a velencei Zsidó Múzeumot

Felújítják és öt ingatlannal kibővítik a velencei Zsidó Múzeumot. A város három zsinagógáját is restaurálják – közölte Luigi Brugnaro, a lagúnák városának polgármestere.

„Ez a teljes mértékben önállóan finanszírozott projekt a testvérisek és szolidaritás üzenete, melyet Velence a világnak küld” – mondta Brugnaro. A projektben részt vesz Ronald Lauder, a Zsidó Világkongresszus elnöke is.

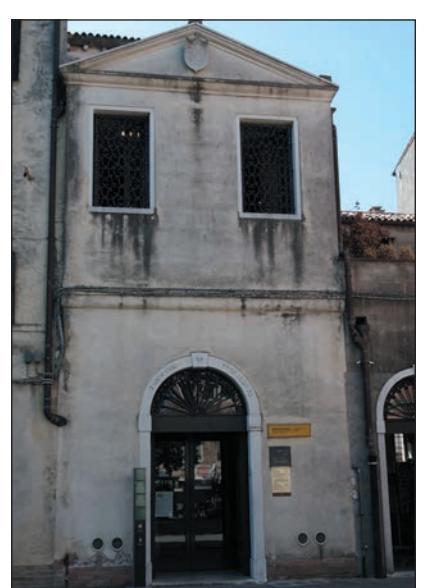
A jelenleg 11 épületből álló zsidó múzeum a felújítást követően kiegészül további öt, a zsidó hitközség tulajdonában lévő ingatlannal. Az archívum és a könyvtár termeit kibővítik, hogy ezekben eseményeket és szemináriumokat lehessen rendezni.

A felújítási munkálatok költsége 9 millió euró (3,2 milliárd forint). Építészeti megoldásokkal biztosítani kell többek között azt is, hogy a könyvtár és az archívum akár 220 centiméteres árvíz esetében is védve maradjon. A projektet európai és észak-amerikai szponzorok is támogatják anyagilag.

A munkálatai október végén kezdődnek, és várhatóan három évet vesznek igénybe. Ez idő alatt a múzeum fogadja a látogatókat, csak néhány termet kell lezárni a felújítás miatt.

A projekt elkészülete után a zsidó közösség tulajdonában lévő négyezer könyv és kézirat az érdeklődők rendelkezésére állhat. „A felújítás után a múzeum még nyitottabbá teszi Velencét” – mondta Marcella Ansaldi, a múzeum igazgatója.

A város két legrégebbi zsinagógája közötti egykorú gettóban alapították a velencei Zsidó Múzeumot 1954-ben. A 16-19. századi textíliák mellett ősnymotíványokat, korai nyomtatványokat és kéziratokat is tartalmaz átfogó gyűjteménye. Könyvtárát 1974-ben hozták létre, a látogatók előtt 1981-ben nyitották meg. (MTI)

A múzeum bejárata

Körzeti Kitekintő

Rózsanap Szegeden

Miért a gránátalma a zsidó hagyomány legkabbalitszikusabb növénye? Mit jelképez a kilenc tiszafa vagy a cédrus az Új Zsinagóga kertjében? Többek között ezekre a kérdésekre kaphattak választ a Szegedi Zsidó Hitközség Rózsanapjának látogatói.

Szakértő idegenvezetés mellett tekinthették meg a látogatók az Új Zsinagóga belséjét, valamint szemét gyönyörködtető kertjét. A Rózsanapot az Alapítvány a Szegedi Zsinagógáért és a Szegedi Zsidó Hitközség szervezte.

A virágok királynője

A rendezvény elején Meszlényi Ferenc rózsatermelő, a Szőregi Virág-Dísznövény ÁFÉSZ egykori elnök ismerte a virágok királynőjének történetét. Kifejtette: a rózsa aranykora a 18-19. század fordulójának időszakára tehető, és a korabeli zsidóság történetében is érezte hatását.

„A zsinagógák és a zsidó otthonok díszítőelemeiben rendkívül gyakori volt a rózsás mintázat. A zsidó aszszonyok imákoncukorai rózsamintás kötéllel látták el, és ez idő tájt kezdett a Rózl, Rézl, Rózele neveket adni a zsidó lányoknak” – mondta.

Hungarikum

A rendezvényen részt vettek a Szőregi Rózsahölgyek Rendjének tagjai is, akiknek bűszkesége, a szőregi rózsáról idén bekerült a hungarikumok közé. A hölggyek rózsássállal, valamint rózsakötél- és rózsadzsemkóstolával kedveskedtek a látogatóknak.

„Egy tízliteres vödröt tele kell szedni illatos rózsaszírmokkal. A megmosott szirmokat egy liter vízben, fél kiló cukorral húsz percig forraljuk, majd botmixerrel szétracskálunk. Adunk hozzá még fél kilogramm cukrot és citromsavat, utóbbi adjá vissza a színét. Egy kis sűrítőszeléssel, és kész is a rózsadzsem” – ismertette a receptet Hegedűs Adika, a rózsahölgyek elnöke.

Növényszimbolika

A zsinagóga kertjét Löw Immánuel egykori szegedi főrabbi tervezte

1902-ben. A területet azóta többször átalakították, a soá idején teljesen megsemmisült, ugyanis gettó állt a helyén. A kertbemutató során Hálász Sándor Dávid főkertész elmondta: az újjáépítők minden alkalmmal igyekeztek követni a hagyományt és a növények szimbolikáját. A zsinagóga belső díszítésén ábrázolt növények nyolcvan százaléka a kertben is megtalálható, amelyek a zsidó vallási hagyomány fontos jelképei.

Cédrusfából készült például a tórtartó szekrény. A mandulafá Áron vessejének jelképe. A főbejárat mellett sorakozó kilenc tiszafa a

chanukija, a fény ünnepén használt gyertyatartó kilenc ágának szimbóluma. Fűzfá található a Jordán partján, és a gránátalmának is jelentése van.

„Egy gránátalmának 613 magja van, éppen ahány parancsolatot kapunk a Mindenhatótól. Ezért a legkabbalitszikusabb növénye a zsidó hagyománynak. Engem úgy tanítottak, hogy ha kibontottam a gránátalmát, a magjait is meg kell ennem, mert azok épen olyanok, mint a törvények. Ha tetszik, ha nem, meg kell tartsd azokat” – magyarázta a főkertész.

delmagyar.hu

Hitélet a Kazinczy utcában

Beszélgetés az ortodoxia elnökével, Deblinger Eduárral

Percre pontosan fogadott kellemesen temperált irodájában, s nagyon szívesen állt az Új Élet rendelkezésére. Természetesen az elmúlt hónapok visszafogottsgája adta a kérdéseket, vagyis hogy mennyiben és hogyan érintette ez közösségiük.

Az elnök elsőként a hitéleiről szólt: elmondta, minden nap napi két, közel húszfős istentisztelet volt, és van jelenleg is. Természetesen minden óvintézkedést betartanak, mint a kötelező maszkviselés, tóraolvasáskor a két oldalt megtoldott bima, másfél-két méteres távolság az imádkozók között – s ez a kidusokra is vonatkozik.

A kóser vágásról beszélve meg tudtam, hogy már peszáchot megelőzően alaposan felkészültek mennyiség tekintetében, az üzlet nyitva volt – de felvágottakat nem lehetett kapni. Előrelátásuknak köszönhetően az ünnepre időben, és azt követően is minden napig költözött a hitközségi tagok, törzsvásárlók részéről felmerült igényeket. Hozzájárult, hogy a találkozásunk előtti napon épp friss vágás történt.

A Hanna étterem az ünnepi nagytakarítás után bezárt, vélhetően szeptemberből újra fogadja vendégeit. Hogyan mit hoz a maradék rövidke nyár, az esetleges idegenforgalom? Az elnök szerint semmi nem biztos, hiszen a világ számos országában újra fokozódott a járvány.

A Wesselényi utcai iskola is szóba került. Deblinger úr büszkén újságolta, hogy az országban elsőként a kellő technikai eszközök meglétével kezdődött el és folyt a távoktatás.

Kérdésemre, miszerint milyen stádiumban van az Alma utcai szeretetothon rekonstrukciója, az elnök tájékoztatott, hogy jelen szakaszban az ún. villaépületben kapott helyet a zsinagóga, melynek megnyitó szertartására tisztelettel várja az érdeklődőket szeptember 6-án. Azt követően a munkálatok tovább folynak.

GJ

Könyv Szatmár zsidóságáról

Ismét nagy formátumú, több mint háromszáz oldalas könyvet jelentetett meg a Debreceni Kapitális Kft. a sokadik kötetes szerző, Halmos Sándor nyugalmazott egyetemi docens tollából.

Hianypótló kiadvány – ezúttal a címre utalva –, hiszen felöleli „Szatmár Vármegye és a Vármegye zsidósága a történelem sodrában” hatalmas anyagát.

Óriási kutatómunka, patriotizmus és feltétlen szeretet kellett mindehhez.

A néhány soros ajánlás utal arra, hogy ez konkréten az erdélyi zsidóság történetének első része, az író ezzel is adózik anyai nagybátyja, dr. Eisler Mátyás egykori kolozsvári főrabbi emlékének.

Szatmár Vármegye története egyebek mellett a Drágffy és a Bátori család, monostorok, ispotályok, udvarházak, kastélyok historiáját, az egyházi és a világi közigazgatást taglalja. A megfelelő települései közül többek között Dobrácsapáti, Krassó, Lippó, Barlafal, Oláhtótfalu, Újhuta sorsával foglalkozik a Krasznaközi járás kerületekre bontásra szerint.

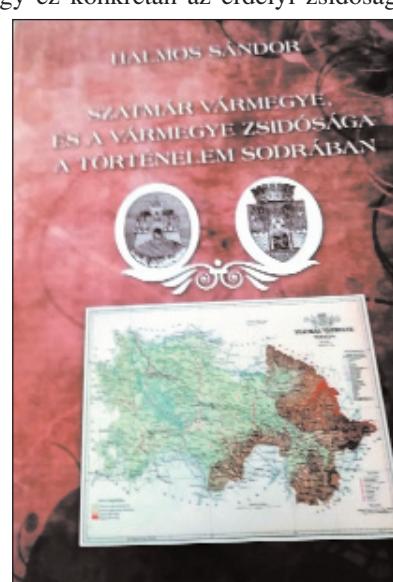
Épp így olvasható a Nyíri járás települési bontásban, majd a Szamosköz taglalása.

A Nagybányával foglalkozó tartalmas oldalak igényes bepillantást engednek az érdeklődőknek, kutatóknak, könyvtárnak.

Az író köszönetet mond támogatóinak, köztük például a Mátészalkai Járás Hivatal vezetőjének, a Reformátusok Szatmárt Egyesület elnökének, Fülöp Istvánnak is.

Halmos Sándor zárszavából idéznék, ajánlva a kötetet: „Tedd a könyvet olyan helyre, hogy minden szem előt legyen. Tekints reá bizalommal, ha valami fáj. Vedd kékbe, ha örömben van részed, de mindig a Teremtő nevével ajkaidon. Meglásd: bánamező csökkenni, örömod fokozóni fog. Szolgáljon részedre mint a pusztabeli rézkígyó, melyre ha őseink feltekintettek, életet jelentett nekik.”

Hozzájuthatnak a szerzőnél (halmos.sandor@freemail.hu, 06-20-317-3093), vagy tanulmányozhatják könyvtárakban, többek között az Országos Rabbiépző – Zsidó Egyetemen.

GJ

A gyögyintézmény az építkezés alatt is fogadja a betegeket, igaz, csökkentett ágyaszámmal. Lévén egyetemi oktatókórház, jelenleg az akkreditáció zajlik. Amikor ennek vége lesz, a megújult II. számú belgyógyászati osztályon fogadják majd az orvostanhallatókat.

Az ambulancia is elkezdt működni, de itt is vannak szigorítások, azaz csak előre bejelentkezett betegeket fogadnak, és mindenkit tesznek.

A Szeretetkórház mindenhol, még az ellátások területén is nagyon

ahogya a Mazsihisz többi szociális intézményében sem. Ehhez arra is szükség volt, hogy a szervezet kellő időben lépett, idejében hozta meg a szigorú intézkedéseket, felállította a Krízismenedzsmentet, amely a védekezést koordinálta. A kórház is időben bezárta a kapukat, azaz kijárási és látogatási tilalmat rendelt el, valamint kialakította azt a részletet, ahol az új pácienseket fogadták. Nem volt könnyű időszak a bent fekvők számára sem, hiszen a hozzátarozókkal csupán telefonon tarthatottak a kapcsolatot, de mindennek a szigorúságnak az lett az eredménye, hogy a Szeretetkórházba nem jutott be a vírus, egy ápolt, egy dolgozó sem lett fertőzött.

Az újonnan érkező betegeket 5-8 napra továbbra is elkülönítőben helyezik el, így az egyéb fertőző betegek behordását is elkerülik. A látogatási tilalmat feloldották, de ezt csak 15 és 18 óra között lehet lebonyolítani, maximum 15 perc időtartamban, valamint egy beteghez csak egyszerre hozzájárulnak.

Valastyán László beszámolt arról is, hogy a kórház felújítása mindenek között a szociális intézményben sem. Ehhez arra is szükség volt, hogy a szervezet kellő időben hozta meg a szigorú intézkedéseket, felállította a Krízismenedzsmentet, amely a védekezést koordinálta. A kórház is időben bezárta a kapukat, azaz kijárási és látogatási tilalmat rendelt el, valamint kialakította azt a részletet, ahol az új pácienseket fogadták. Nem volt könnyű időszak a bent fekvők számára sem, hiszen a hozzátarozókkal csupán telefonon tarthatottak a kapcsolatot, de mindennek a szigorúságnak az lett az eredménye, hogy a Szeretetkórházba nem jutott be a vírus, egy ápolt, egy dolgozó sem lett fertőzött.

Valastyán László beszámolt arról is, hogy a kórház felújítása mindenek között a szociális intézményben sem. Ehhez arra is szükség volt, hogy a szervezet kellő időben hozta meg a szigorú intézkedéseket, felállította a Krízismenedzsmentet, amely a védekezést koordinálta. A kórház is időben bezárta a kapukat, azaz kijárási és látogatási tilalmat rendelt el, valamint kialakította azt a részletet, ahol az új pácienseket fogadták. Nem volt könnyű időszak a bent fekvők számára sem, hiszen a hozzátarozókkal csupán telefonon tarthatottak a kapcsolatot, de mindennek a szigorúságnak az lett az eredménye, hogy a Szeretetkórházba nem jutott be a vírus, egy ápolt, egy dolgozó sem lett fertőzött.

A műszaki vezető szerint a Szere-

teketkórház modern körülmények között is ugyanolyan marad, mint eddig figyelnek a betegekre. A költségek fedezésére rendelkezésre áll az állami finanszírozás, de a fenntartó, azaz a Mazsihisz is hozzájárul a működéshez.

Valastyán László beszélt az egyházi kórházak együttműködéséről, aminek kapcsán megjegyezte, ezen intézmények között nem téma a valállás, azaz bármelyik kórház átveszi a másik intézményből érkezett beteget. Az egészségügyi dolgozók hiányának enyhítése érdekében pedig közös nővérképzést indítanak.

Breuerpress

A Mazsihisz Szeretetkórház I. belgyógyászati osztályának főnövéretét, Bodnár Szilviát a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara kimagasló munkájáért elismerésben részesítette.

Bodnár Szilvia 1995 óta dolgozik a Szeretetkórházban. Az osztályos munka mellett különböző képzésekben, oktatásban vett részt.

2016-ban megbízott osztályvezető főnövért lett, 2018-tól már osztályvezető főnövérként dolgozik intézetünkben. 2016-ban belső auditori vizsgát tett, azóta ebben a munkában is részt vesz. Tagja a kórház Higiénés és Infektőkontroll Bizottságának.

Szervezőképessége, megbízhatósága messze meghaladja a munkakörre által megkívánt szintet, 25 év szerezetkórházi munkájára pedig bizonyítja lojalitását a magyarországi zsidóság iránt.

Ügy gondoljuk, hogy az egyik legérdelemesebb munkatársunk kapta meg ezt a jeles díjat. Csapatunka volt, mint minden a Szeretetkórházban, de kellenek olyan egyéniségek, vezetők, akik képesek összefogni a szakmai tudást, jó szándékot, törődést. Szilvia munkájával ezt biztosítja kórházunknak.

Bűszkék vagyunk a főnövére és az elismerésre.

Lélegeztetőgép-gyártók a váci zsinagágában

A váci ipari parkban telepedett le az izraeli tulajdonú Celitron Medical Technologies Kft. A cég biológiai fertőzésveszélyes hulladékkel kezeléssel, kutatással és fejlesztéssel foglalkozik a nemzetközi piacra.

Világszerte több mint 80 országban 400 kórházi veszélyes hulladék-kezelő egységet hoztak létre. Eddig közel 4000 autóklávot, gőzsterilizálót telepítettek számos országban.

Legújabb termékiük a világszínvonalú Panter 5 lélegeztetőgép, amely iránt óriási kereslet van a világpiacra. Magyarország kormánya stratégiai szövetségen által a céggel.

A vállalat tulajdonosai nagy érdeklődést tanúsítanak Vác és a Dunakanyar zsidó múltja és jelene iránt, ezért Turai János, a hitközség elnöke meghívta őket, hogy hallgassanak meg egy előadást erről a témáról. Miután megtekintették a gondozott temetőt és a zsinagógát, a vendégek nagy elismeréssel szölkáltak a látottakról.

A felek megállapodtak abban, hogy mostantól szoros kapcsolatot tartanak fenn egymással, és segítik egymás törekvéseit. A cégtulajdonosai és irányítói támogatóként bekapsolódnak a hitközség kulturális életébe.

Schnabel János

Középen a vendéglátó elnök, Turai János

Fotó: Itzik Carmel

Merre visz a Zsidó Egyetem nemzetközi útja?

A berlini konzervatív és reformrabbiképző mellett az intenzív nemzetközi kapcsolatépítésbe kezdő ORZSE együttműködésről tárgyal immár a New York-i „nyitott ortodox” jesivával is. Eközben a konzervatív zsidóság legtekintélyesebb egyetemével is felvette a kapcsolatot, továbbá részese lehet az európai Erasmus-programnak is. Mit ígér a jövő a rabbitanulóknak és mit a többi hallgatónak, a szociális munkásoktól a doktoranduszokig?

Mazsihisz: Intenzív nemzetközi kapcsolatépítésbe kezdett az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem (ORZSE), többször lehetett olvasni a potdsami konzervatív és reformrabbiképzővel folytatott, egyre komolyabb együttműködésről. Miért éppen velük kooperál elsősorban a neológia egyeteme?

Biró Tamás rektorhelyettes: Érdemes mindezt tágabb kontextusba helyezni. Májusban nyújtottuk be az Európai Uniónak azt a pályázatot, amelyben csatlakozási kérelmeket adjuk elő az Erasmus Felsőoktatási Chartához, az eredmény összre várható. Ez egy akkreditációs folyamat, az Európai Unió azt ellenőrzi, hogy egy adott felsőoktatási intézmény alkalmass-e arra, hogy külföldi diákokat és oktatókat fogadjon, külföldre küldje a saját diákjait és munkatársait, és képes-e részt venni nemzetközi együttműködésekben. Ha sikerül, jövőre megnyílnak számunkra a pályázati lehetőségek, bekerülünk az Erasmus-programba. A pályázat része volt egy hétevés stratégia, az ún. Erasmus Policy Statement megfogalmazása. Manapság az egyik kulcsszó világzerte a felsőoktatásban a nemzetköziesítés, ami jóval többről szól, mint a hallgatói és munkatársi mobilitás. Célunk az, hogy ha valaki pár év múlva belép az épületbe, úgy érezze, nemzetközi térbe érkezett. Ebből minden magyar hallgatónk sokat profitálna, nem csak a rabbitanulók. Növelné a diplomájuk presztízsét, ha egy, a nemzetközi porondon is ismert intézményben szereznék meg. A nemzetköziesítés része természetesen a rabbiképzőkhöz fűződő kapcsolatok elmélyítése, újrafelvetele, Európában és azon túl is. A pesti rabbiképző amikor megalakult lassan másfél évszázaddal ezelőtt, nagyon is része volt az európai rabbiképző intézetek akkori hálózatának. De nem csak velünk azonos világnézetű intézményekkel szeretnénk együttműködni. Az együttműködés nem az ideológiai azonosság kifejezése. Nem azért működünk együtt reformrabbiképzővel, mert reformok lennének, vagy azzá akarnánk válni. Ahogy nem azért indult el – Balázs Gábor majd pontosan elmondja, miől van szó – a nyitott ortodox New York-i jesivával is a kooperációink, mert ortodoxok akarunk lenni neológ helyett. Úgy vélük, van mit tanulunk kölcsönösen egymástól, és respektáljuk egymást. Ugyanilyen nemzetközi együttműködésekre törekünk a zsidó tudományok, a hebraisztika-judaiztika terén is más egyetemekkel, kutatóhelyekkel, közöttük állami egyetemekkel, kereszteny teológiai képzésekkel. A közösségszervezés és a szociális munka terén is minden szóba jövő, hasonló profilú egyetemmel közösen szeretnénk dolgozni. Ezáltal a hallgatóink idegen nyelvi közében tanulhatnak nyelvet, kipróbalhatják magukat, más nézőpontokat ismerhetnek meg. Az interkultúrális kommunikáció része az ún. 21. századi készségeknek, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a következő generáció a globalizálódó világban érvényesülni tudjon. Ráadásul az Erasmus-projektnek Izrael partnerországa, így Izrael is megnyílik a diákjaink előtt, ez így együtt beláthatatlanul nagy előrelépésnek ígérkezik az ORZSE életében.

Balázs Gábor rektorhelyettes: A neológiaban, ahogy a zsidó világban számos más irányzatnál is, útkeresés

folyik. A 21. században a zsidóság klasszikus irányzati felfogása egyre kevésbé fedi le a közösségek tényleges gyakorlatát és hitét. A klasszikus reform-konzervatív-ortodox felosztás egyre kevésbé tud világos válaszokat adni a kérdéseire. Az ortodoxia az utóbbi 20 évben hatalmas változásokon ment át, a nők vallási jogainak, a nemi és szexuális kisebb-ségek jogainak az ügye megosztotta és felforgatta az ortodoxiát, ezek és más kérdések, például a zsidók és nem zsidók közötti

együttelés problémái a középutas konzervatív/márszorti mozgalmat. Az ember néha nehézen tudja megállapítani, hogy a nők egyenjogúságát megvalósító ortodoxia és a konzervatív mozgalom hagyományosabb szárnya között hol húzódna a határok, a reformmozgalom is nagyon tág, a legkülönbözőbb felfogású embereket gyűjti össze. Ebben a helyzetben a rabbiképzés feladata az, hogy minél több lehetőséget mutasson be a rabbitanulóknak, minél közelebből lássák ezeket a folyamatokat, közösségi stratégiákat, hogy a döntésekkel ők alakítsák majd ki a kollégáikkal együtt a jövőbeli neológát egy, a vallásjogot önmagára nézve kötelezőnek tekintő, de modern, nyitott vallási mozgalomként. Ebben segít a berlini konzervatív rabbiképzőhöz fűződő kapcsolatunk. Jövőre közös szeminárium fogjuk tanulni velük a yoloszni Hajim rabbi egyik főművét. Remélem, mindenki érzi annak felemelő voltát, hogy a litvák típusú ultraortodoxia egyik kulcsszöveget reform-, konzervatív és neológ rabbijelöltek oktatási programjuk részeként tanulják. Ez az út vezet el azokhoz, ami ténylegesen zajlik most a világban. De a berliniekben kívül már jelezte az amerikai konzervatív mozgalom zászlóhajója, a Jewish Theological Seminary is, hogy kifejezetten érdekel a kapcsolatok felvételében, és a már említett, nyitott orthodox Yeshivat Chovevei Torah csak azért nem indította még el a csereprogramját az ORZSE-val, mert közbejött a koronavírus.

Mazsihisz: És egy orthodox jesiva hajlandó együttműködni a neológ ORZSE-val?

BG: Igen, annyit várnak el, hogy a hallgatók elkötelezettek legyenek a zsidó vallásjog, a háláhá iránt.

Mazsihisz: Ismerünk még egy olyan rabbiképzőt, amelyik a reformtól az ortodoxokig tartó skálán működik együtt mindenivel?

BT: Az alapítás utáni a pesti rabbiképző sem csak a breslaui testvérintézményével tartott kapcsolatot, hanem a berlini reform- és neoortodox rabbiképzőkkel is, ebben akkor sem volt semmi különös. Ma sincs abban semmi meglepő, még Magyarországon sem, ha reform- és ultraortodox zsidók leülnek egy kerekasztalhoz beszélgetni egymással, és közös nyelvet találnak. Az is magától értetődő, hogy ateista és hívő kereszteny kollégákkal dolgozunk együtt: miért pont a reformokkal vagy az ortodoxokkal lenne baj?

BG: Fontos tudni azt is, hogy mik nem vagyunk, ismerni más elköpzeléseket és gyakorlatokat. Azért is, hogy akár velük szemben is le tudjuk magunkat írni: a határok kijelölésében segít, és ez alapvető része az önmegértésnek.

BT: Ha a valódi reformokat megismerjük, vagy akár az ultraortodoxia sokszínűségit is, sokkal jobban megérjük rajtuk keresztsülni önmagunkat. A neológiáról annyit bizonyosan tudunk, hogy egy, a vallásjogot önmagára nézve kötelezőnek tekintő, de a

világra, a modernításra, a tudomány belátásaira nyitott irányzat – ez elég széles járéteret jelöl ki.

BG: A rabbiképző feladata az, hogy az innen kikerülő rabbik képesek legyenek saját vallási döntésekkel hozni, és ezeket alátámasztani megfelelő tárgyi, vallási tudás és élő, személyes közösségi tapasztalat birtokában. A világ közösségeire vonatkozó tényleges tapasztalatot csak külföldi közösségekben lehet szerezni, ezért fontos az együttműködés. A

neológiáról szóló viták két legmarkánsabb álláspontot képviselő résztvevője, Fröhlich Róbert és Fináli Gábor egyaránt tanít az egyetemen, és ez így is kell, hogy legyen. Kimondottan nagyszerű, hogy a neológia nem egységes. Én csak azt szeretném, hogy ezek a nézetkülönbözők még jobban artikulálttá és alátámasztottá váljanak, kevesebb érzellem és indulat, még több, alaposan kidolgozott teológiai, zsidó jogi érv kimondottan jó hatással volna a vitákon kereszttüli az egész magyarországi zsidó közéletre.

Mazsihisz: Nemrég adtuk hírül, hogy két magyar zsidót avatnak rabbivá, egyet pedig a jövő nagyon ígéretes rabbijai közé választottak az előbb említett új partnerintézményekben. Kántor Anita reformrabbi lesz Berlinben, dr. Vető Ági-

nes ortodox rabbi New Yorkban, Bedő Viktória pedig a New York-i konzervatív rabbiképzőből kapott komoly elismerést. Véltük tervez valamilyen együttműködést az egyetem a jövőben?

BG: Igen, természetesen, de fontos leszögezni, hogy a rabbiképző nem akarja sem tanácsolni, sem sugallni a magyar rabbikarnak, mit döntsön a női rabbik felől, ez a szerepünk teljes félreérzése lenne. Ugyanakkor olyan személyekről van szó, akik nagyon komoly helyeken nagyon komolyan törökkel tanulmányokat folytattak, és sokat tesznek a zsidó közösséggért, a zsidó népért, ráadásul tudnak magyarul, és ismerik a magyar valóságot. Így aztán egyszerűen nem kérdés, kapcsolatban kell-e lennünk. Elképzelni sem tudok komolyan vehető érvet az ellen, hogy zsidó vallástudományi kurzusokat tartanak. A szaktudás számít, és nem a kromoszoma, az etnikum vagy a személyes hitbéli meggyőződés, amikor tudományról van szó. Az ORZSE-nak magától értéktőlően most is vannak női oktatói, aki rabbijelöltekkel is tanítanak, bolondok lennének elszalasztani új oktatási lehetőségeket. Lehet, hogy felesleges is mondani, csak az esetleges félreérzések elkerülése végett szögezem le: tudományos és nem ideológiai kurzusokról beszél. Vannak jelenleg is ultraortodox oktatóink, aki Isten, hogy maradjanak közöttünk. Tényleg nyitottak vagyunk a tudásukra. Az, hogy aki tud, melyik irányat része, ferfi-e vagy nő, idős-e vagy fiatal és így tovább, tökéletesen és evidensen érdektelen. Vannak olyan oktatóink, aki nem jönnek be az épületbe, azon kívül oktatnak, és ennek elfogadását részükönkről a vallási pluralizmus szép példájának tartom. Hasonlóképpen, bármit is gondoljon bárki egyébként a reformirányzat rabbijainak rabbiként történő elismeréséről, ha tudós emberekről van szó, akkor hálásak vagyunk nekik, ha megtisztelnek minket azzal, hogy jönnek és átadják a tudásukat.

Mazsihisz: Izraeli intézmény miért nincs az új partnerek között?

BG: A konzervatív mozgalom izra-

eli bázisával, a Machon Schechterrel szeretnénk felvenni a kapcsolatot újra. A 90-es években eleven volt ez a kapcsolat, aztán elhalt. Friss fejlemény, hogy a héber biblia tanulmányozásának egyik központja, a jeruzsálemi Herzog College is jelezte együttműködési szándékát velünk.

BT: A Schechter Intézet bevonható az Erasmus-programba is. Ők például másfél éve írtak alá egy Erasmus-szerződést egy holland protestáns teológiai főiskolával.

Mazsihisz: Ha azt olvasnák ki ebből a beszélgetésből, hogy a neológia szinte bármí és bárminek az ellentéte, és csak a legáltalánosabb kijelentésekkel körülírható, cáfolnán ezt a benyomást?

BT: Bizonyos, korábban említett határokon belül egyetértemék. De hozzájártam, hogy így van ez pontosan az ortodox és a reformzsidósággal is, és a zsidóságon kívül is bármelyik nagy eszmeáramlattal, mondjuk a liberalizmussal. Mindegyik irányzat széles spektrumot fed le. Baj ez?

Mazsihisz: Nem lehet ezen veszíteni is? Az Izraeli Főrabbinátus szemében a neológia még gyanúsabb lesz, ha kitárja az ajtót az ORZSE is a reformjudaizmus felé. A neológia így, mondanáknak ennek az álláspontnak a képviselői, a madárak komolyaságát is elveszíti.

BT: Éppen ellenkezőleg látom. A neológiát a főrabbinátus eddig sem ismerte el, veszítenivalója nincs. De megnyerheti a nem ortodox, az angolszász világban befolyásos világ-szervezetek, mozgalmak, intézmények támogatását. Ezeknek is vannak kapcsolataik az izraeli politikában, még az elismertségük nő az izraeli társadalomban. Új szövetségeink lesznek tehát.

BG: Az Izraeli Főrabbinátus a belátható jövőben nem fogja elismerni a neológiát és az ORZSE-t, bármit is teszünk. Stratégiai okokból ők csak azokat ismerik el, aki elismeréséhez politikai érdekeik fűződnek. Velünk ezt akkor sem tennék meg, ha csak ortodox oktatói lennének az egyetemek; éppen ezért erre az elismerésre vágyni önáltatás.

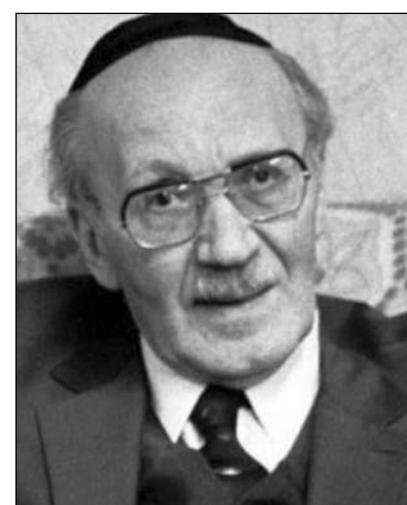
Rabbiképző a hetvenes években

Budapest külterületén nőtt fel. Amint korábban is írtam, életemet meghatározta családom és közösségem keresztény gondolkodása. Aki nem ide tartozott, más volt. Igy a vallás mi voltunk, mindenki más egy forrása, idegen közegek volt.

Ebbe az idegen közegek tartoztak a zsidók is, akikkel különösebb tapasztalatot nem volt. Csak néhány hír jutott el hozzáim róluk... Ekkora orruk van, becsapósak, meg ilyenek... Minél többet titkoloztak róluk, annál jobban érdekeltek. Ez is az a téma volt, amit anyám apámnál a „nicht vor den Kindern” (ne a gyerekek előtt) felszólítás után beszélt meg. Ha ezt a német szöveget hallottuk, általában duplán odafogytunk.

Akkoriban nem volt net, csak telefonkönyv. Felcsaptam az Izraelita hitközség oldalát, és egy érdekes nevet találtam: chevra kadisha. Mivel foglalam sem volt, mit fed ez a kifejezés, elhatároztam, hogy megfejttem a titkot és elmegyelek a Kazinczy utcába, ahol székeltek. Egy szűk, kopott irodába tévedtem, ahol egy hosszú, fehér szakál-lú rabbi ült. Na, és most mit is mondjak? Az jött ki bálelőm, hogy meg szereznék tanulni héberül. Tudna-e segíteni? A rabbi felhúzta a szemöldökét, és visszakérdezett (ősi rabbiszokás): éééééén? Hiszen én temetkezési vállalkozó vagyok! Hogyan tanítalak meg héberül?

Amúgy meg én sem tudok! Ebből a valászból megtudtam, mit jelent a chevra kadisha. A rabbi elküldött a Síp utcába, ahol találkoztam a hitközség akkor vezetőjével, Salgó László főrabbiával. Neki is előadtam a „héber-ről tanulok” sztorit, de jó rabbi módjára ő is visszakérdezett: és miért akarsz meg tanulni héberül? Mert egyházi ze-

Scheiber Sándor

nélküli foglalkozom, mondtam, és a zsidó kántorenekek megértéséhez szükséges a nyelv. Salgó László elküldött Adám Emilhez, a Rabbiképző Intézet karnagyához. Amikor találkoztam vele, kiderítettem, hogy vannak közös ismerősek, köztük sok templomi orgonista, és a zene nyelve kezdet hidat építéni közénk. Adám Emil bevitt a rabbiképző körusába, és ettől kezdetetől énekeltem kb. egy évig. Ebben az időben Scheiber Sándor volt az intézet igazgatója. Hatalmas tudású ember volt, és utólag is hálás vagyok azért, hogy megnyitotta számomra a tudástárt, amit ez az intézet hordozott. Amellett, hogy különösen érdekeltem, hogy a héberül tanulni héberül. Tudna-e segíteni? A rabbi felhúzta a szemöldökét, és visszakérdezett: hogyan tanítalak meg héberül?

Mi vetett véget a rabbiképző körusában való éneklésemnek?

Énekörök után a fiatalok egy belvárosi kávéházból ülték össze, és mélyítették barátságukat, esetleg szerelmi életüket. Egy ilyen kávéházi estén egy csinos, fekete lány mellén ült. Elmondta, hogy a bátyja rabbi. Én tágra nyílt pupillákkal hallgattam, de nem szóltam semmit. Majd folytatta: van egy fodrászüzletünk is. Erre is elismerőleg csóváltam fejemet. Fogalmam sem volt, hogy a lány tőlem is hasonló bemutatóköröfölöt vár. Türelmetlenül rákérdezett: te melyik hitközsége tartozol? A mariaremeteibe, válaszoltam balgán. Ott is vannak zsidók, kérdezte? Nem, nincsenek, feleltem, és ekkor kiderült, hogy nem vagyok zsidó. Scheiber Sándor és Adám Emil számára tudott volt kilétem, de a körustagok számára nem. Elségylleltem magam, és eljöttem. De vitem magammal valamit, amit máig használók. Ma én magam vagyok egy zárványközséggel, aki kinéz a fejéből, érti, mit mond a zsidó, a kereszteny, a muszlim, csak egyet nem ért: mi a fenét vitatkoznak, ha ugyanazt mondják?

Mihálfy Balázs/civilhates.net

APRÓ-HIRDETÉS

VEGYES

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő-szerda 15–16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

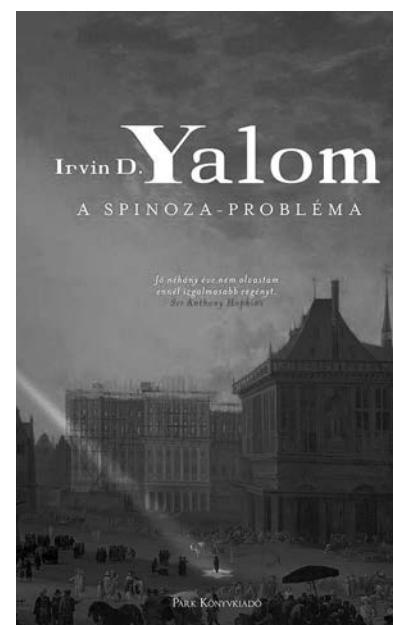
Műfogsorrögzítés miniimplantációkkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdental.hu és www.mini-implantatum.hu

Pedikűr-manikűr! Várjuk kedves vendégeinket a Lollo szalonban, a 1085 Bp., Gyulai Pál utca 6. szám alatt. Bejelentkezés: pedikűr, lábápolás: 06-30-210-3271; kékápolás, manikűr, műkörömépítés: 06-30-556-4696.

Licites eljárással eladó a Bp. III.

Irvin D. Yalom:

A Spinoza-probléma

Amennyiben foglalkoztat valakit az a kérdéskör, hogy miként hagyhat nyomot a világban és ennek láncolata milyen módon lehet jelen évszázon keresztül mindenféleképp olvassa el Irvin D. Yalom A Spinoza-probléma című történelmi regényét!

Ritkán írok könyvajánlót. A mosztanit is csak azért teszem, mert úgy érzem, valóban ajánlani tudom a kedves olvasóknak a fent megnevezett művet.

Az egyszintenzivista pszichoanalitikus Irvin D. Yalom történelmi regénye 2016-ban jelent meg magyarul a Park Könyvkiadó gondozásában (az Egyesült Államokban 2012-ban került ki a polccakra). A több mint 400 oldalas mű két szalon fut, több száz évnnyi távolságra egymástól, azonban a két történet közötti különbség nem csak időben jelentős.

Anélkül, hogy elárolnám, pontosan miről is szól a könyv, bemutatom a mű két főszereplőjét. Egyik a címadó: Baruch (Bento) Spinoza. Az Amsterdamban született, portugál felmenőkkel rendelkező filozófus élete elég rejtélyes, ezért Yalom kreált egy történetet hozzá, igaz elemekkel keverve. A helyi zsidó közösségből való kiátkozása, családjának bemutatása mind valós alapokon nyugszik. Spinozát lehet szeretni és kevésbé kedvelni reformnézetei miatt, de az biztos, hogy filozófiai munkássága nemcsak a zsidóság, hanem az egész emberiség számára érdekes. Csak néhány évtizedet élt gondolkodó nem alapjaiban akarta megformálni a zsidóságot, azonban a 17. században nézeteiért kiátkozás, kiközösítés, száműzetés járt.

A mű másik főszereplője Adolf Hitler egyik bajtársa, bizonyos Alfred

Rosenberg. Gondolom, a kedves olvasó nem erre számított. Rosenberg életét, aki a mai Észtország területén született, tanult, majd egy náci lap első embere lett, Yalom igyekezik ugyanolyan pontossággal bemutatni, mint Spinozát. Jellemrajza annyira tökéletes, amilyet utoljára Klaus Mann Mefisztójában olvastam. A hasonlat nem véletlen, ott azonban egy jellembeli negatív átalakulásnak lehetünk tanúi, míg jelen könyvbén egy alapból antiszemita ember érvei, világítézte ki a körül aprólékos bemutatásra. A regényből az is kiderül, hogy Rosenberg pályájának mennyire fontos részét képezték a véletlennek tűnő találkozások. Spinozához hasonlóan a pszichoanalitikus a leendő náci vezér számára is teremt egy barátot, kissé melegő módon egy pszichiátert. Yalom a könyv végén el is árulta, hogy jellemábrázolásán a saját analitikus eszközeivel él. Rosenberg életében soha nem kételkedik afelől, hogy a zsidók alsóbrendűek, mint ők, azonban létezik egy zsidó, aki kissé belepízkál a levelesébe. Nem árulok el nagy titkot azzal, hogy ez a zsidó nem más, mint Baruch Spinoza.

Az azonban, hogy mi módon és mely okból kerül kapcsolatba Alfred Rosenberg a holland gondolkodóval, legyen a meglepetés része, melyet a könyv tartogat.

A történelmi regény két, egymástól teljesen távol álló világot és korszakot mutat be az olvasónak. De a két világnak, bármirenyre távol is vannak egymástól, léteznek párhuzamos vonásai. Végeztül Sir Anthony Hopkins szavait idézem: „Jó néhány éve nem olvastam ennél izgalmasabb regényt.”

Miklós Dóri

Új vezetőség a WIZO Hungary élén

Idén február 4-én tartotta tisztújító ülését WIZO Hungary Egyesület, amelynek tagjai a koronavírus-járvány időszakában az önkéntes feladatok szervezésével töltötték idejük nagy részét, így az új vezetőség bemutatására az Új Élet hasábain csak most kerül sor.

A centenáriumát ünnepelő WIZO (Women's International Zionist Organization – Nők Nemzetközi Cionista Szervezete) világszerte mintegy 250 ezer tagot számláló női civil szervezet, amelyet 1920. július 11-én Rebecca Sieff és Vera Weizmann alapított Londonban.

Alapszabályuk szerint – többek között – támogatják tagságuk kezdeményezéseit, kulturális és vallási-spirituális igényeinek kielégítését. Közérdekkű, közösségi programokat, előadásokat, valamint – rabbik és vallási vezetők bevonásával – tanításokat szerveznek. Részti vesznek a zsidó hagyományok ápolásában, a vallási ünnepek megtartásában. Kapcsolatot tartanak hazai és külföldi zsidó közösségekkel. Tévékenységük jelentős részét a jótékonykodás és adományozás teszi ki, amelynek keretében támogatják a holokaust-túlélőket, idős, illetve beteg embertársaikat.

Az elmúlt időszakban a WIZO Hungary Egyesület az alapszabály szellemében kiemelten (ruhaneművel, tartós élelmiszerrel, sportszerekkel) támogatta a Heves megyei Szilhalom község rászorulóit, gyermeküket egyedül nevelő anyákat és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermeket.

Tisztújító ülésén a WIZO Hungary Egyesület elnöksége köszönetet mondott a korábbi elnöknek, **Köves Katalinnak**, és annak a reményének adott hangot, hogy a lekötözőn elnök tapasztalataival, kapcsolatrendszerével továbbra is segíti majd az egyesület tevékenységét.

Az egyesület **Memon Katalint**, az újpest-rákospalotai templomkörzet tagját választotta meg új elnökének. A vezetőség tagjai: **Bodor Éva** (adománygyűjtés), **Sólyomné Köves Mária** (gazdasági ügyek), **Pintér Andrea** (nemzetközi kapcsolatok) és **Várhelyi Andrea** (kultúrpolitika).

Összejövetelükön a civil szervezet új vezetője a régi mondást idézve fogalmazta meg programját: „Mond el mindenkinet azzal, ami bánt, biztos akad valaki, aki segíteni fog.” A csatlakozni kívánó hőgyek a WIZO Hungary Egyesület Facebook-oldalán találnak bővebb információt.

whe

Hírek, események röviden

– Mártír-istentisztelet. A békéscsabai hitközség tájékoztatja a tiszttel emlékező közösséget, hogy az idei gyászistentiszteleletet 2020. szeptember 6-án, vasárnap a zsinagógában tartja.

Miklós Dóri

NAPTÁR

Czetz János utcában lévő, 30 m²-es, önálló garázs, 6.000.000 Ft induláron. Érdeklődni lehet munkaidőben a 06-30-217-3460 telefonszámon.

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomtatás, névjegykészítés, diplomakötés, könyvnyomtatás a Mammut III. em. 312-es üzletben és a Balogh u. 1. alatt. Messinger Miklós, www.rcontact.hu, +36-20-934-9523.

Idős személy gondozását vállalja szakképzett ápolónő. 06-20-433-3025.

Megszokott otthoni környezetében vállalom 24 órában idős hölggyellátását. +36-20-216-6947.

Lakástakarítást, bevásárlást vállalok, heti egyszer. Megbeszélés szerint: 70/548-9278, 15 óra után.

Zsinagóga főbejáratára néző, 2 szoba hallos, összkomfortos, 74 nm-es, III. emeleti lakás eladó. 3 lift van a házban, saját fűtés egyedi méréssel. Ár: 99.900.000 Ft. 06-20-230-7670.

Megújul és kibővül a miskolci zsidó imaház

Az imaház felújítása és bővítése mellett múzeumot, kiállítótermet alakítanak ki a magyar zsidóság történetének bemutatására.

Még tavaly kezdődött meg a miskolci hitközség Déryné utcai imaházának felújítási munkálatai. A műszaki átadás pedig ebben a hónapban várható, tájékoztatta a boon.hu-t **Szlukovinyi Péter** elnök. A megújulás részeként új bútorzat kerül az imaterembe, a konyhába és az étkezőbe.

Az imaház megújítása mellett egy múzeumot is kialakítanak a helyszínen. A projekt célja, hogy olyan turisztikai központot hozzanak létre, amely egy északkelet-magyarországi ortodox zsidó emlékhelyet mutat be.

Tóraolvasás a Déryné utcai imaházban

Fotó: Miskolci Zsidó Hitközség/Facebook

Eközben az 1863-ban épült zsinagóga felújítását is folytatni szeretnék. A két évvel ezelőtt megkezdődött állagmegőrző munkálatai során szükséges volt az épület körbeszigetelése, mivel elkezdték süllyedni a zsinagóga. Jelenleg további külső és belső restaurátori munkálatai folytatását várják, de ez valószínűleg csak állami segítséggel fog megvalósulni, mondta el a lapnak Szlukovinyi Péter.

A hitközség vezetője arról is beszélt, hogy jelenleg a megében 119 család tekintetében aktív tagjuknak. Számolnak továbbá a külföldről a régióba érkező zarándokokkal, vallástaristákkal. A jövőben a hitközség célja lesz, hogy a helyi fiatalok is megismерjék a zsidó értékekkel, kultúrával.

Ennek érdekében rendkívüli osztályfönlői óra keretében lehetővé tenni az iskoláknak, hogy a diákok ellátogassanak a hitközséghöz és megismerniék a vallással. Összel pedig a Miskolci Egyetemen is elindul egy szabadon választható kurzusuk, ahol a főrabbi és a hitközség elnöke is órákat fog tartani.

Kibic

Olvasói levelek

Az Új Életről

Miután sok éve vagyok az Új Élet előfizetéses olvasója, bátorokom néhány megjegyzést tenni a lappal kapcsolatosan.

Az első, hogy az utóbbi hosszabb időben – többünk véleménye szerint – sosem javult az íjúság tartalmilag, amit ezúton köszönök meg.

A másik észrevételeim – amit már tudom, sokszor észrevételeztek, és kapunk rá választ is –, amit ilyen formában nem lehet elfogadni, és változtatni kell rajta. Az íjúságot minden esetben a ráírt dátumot követő 5-6 nappal később kapjuk úgy Pesten, mint vidéken. Nem tudom, mi az oka, de amiben biztos vagyok, nem az íjúság kézbesítője, mert másik két lapot is járatunk, melyeket minden naprakészen kapunk meg. Így sok esetben (pl. most is) a programok megtörténtek után érkezik hozzánk az íjúság. Úgy gondolom, ezen feltétlenül lehet változtatni.

Amiért most elhatároztam, hogy írok Önöknek, azt a fentiekkel még súlyosabbnak érzem, és a mártír-istentiszteletek szervezésével kapcsolatos. Szolnoki születésű vagyok, onnan deportáltak szüleimmel és két bátyámmal, akik köziük az idősebbiket később munkasolgálatra vitték, és talán Mauthausenben halt meg. A férjem is szolnoki születésű, és jó néhány rokonát onnan vitték a pusztulásba. Ezek után évtizedeken keresztül minden alkalommal ott voltunk az évenkénti mártírmegemlékezésen, melyen sajnos a szolnoki vezetés miatt az idén nem vehettük részt. A megszokott időben érdeklődtem a vezetőnél, hogy mikor lesz a megemlékezés, mire azt válaszolta, olyan eligazítást kaptak, hogy a járvány miatt kevesen legyenek, így csak helyi híveket hívott meg, mert a templom mérete miatt így is többen lesznek a megengedettnek.

Az íjúságból utolag értesültünk, hogy a meghívó a temetőbe szólt, oda nem hiszem, hogy soknak bizonyultunk volna.

Mindez azért írtam meg, mert ezt mindenkit nagyon sérelmesnek találtuk.

Menczelesz József és Menczelesz Józsefné

Rabbinőavatás

Az Új Életben olvastam, hogy három nőt avattak rabbinak. Erről szeretném elmondani néhány gondolatomat.

Amikor Jeruzsálemben lerombolták a Templomot, bőlcseink úgy döntötték, hogy megszűnik az állatáldozás, és helyette imával szolgálunk az Örökkelvánoknak. Meghatározta az imák rendjét hétköznapon, sábeszor és az ünnepeken. A zsidó közösségekben a rabbi felelős az imarendek betartásáért. Miután a Szentélyben egyetlen nő sem áldozhatott, így az áldozást helyettesítő imákat sem vezetheti nő! Idézek a Tórából:

3.M.XV/19. „Ha egy asszonynak folyása van, még pedig a vér folyása a testen: hét napig legyen elkülönülve és bárki megérinti, tisztálthatlan legyen estig.”

Egy nő, akinek havonta megjön a menstruációja, tisztálhatná teszi a Tórt, ha megérinti, nemhogy olvasson belőle.

Őseink nem véletlenül választottak szét a zsinagógában a férfiakat és a nőket. A templomban minden szertartást a férfiak végeznek, a nők csak nézetet és a hólyúk imádkozhatnak, külön a férfiaktól. Egy női rabbinál egy más mellett ülhetsének a nők és a férfiak. Ennek a folytatása pedig az lenne, hogy a nők végzik a szertartásokat, és a férfiak csak külön imádkozhatnak egy elzárta területen.

En ragaszkodom az olyan zsidósághoz, amelyben az apám, a nagyapám és a családom él. Ez elköpzelhetetlen egy női rabbival, az már egy másik valás, amiből köszönöm szépen nem kerek.

Littner György

ÚJ ÉLET
a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: 322-2829
E-mail: ujel@mazishisz.hu
Főszervező:
Kardos Péter
Olvasószervező:
Gábor Zsuzsa
Kiadótulajdonos:
Mazsihisz
Előírészeti díjak:
Belföldön: 1 évre 4800 Ft
Külföldre 6800 Ft/év
USA és Izrael

A humorvírus-hordozó

A szőke nős vicceket nagyon nem szereti, s nem híve a rendőröknek sem. A viccekben az életszerűséget keresi, hódol a rendkívül leleményes mémeknek, ízelítőt ad a karanténidőszak bőlcsességeiből, és azt is elárulja, mi a különbség a jiddise máme és a pitbull között. A zsidó kultúra vickekben való gazdagságát azzal magyarázza, hogy a sok megpróbáltatást, sorscsapást a humor segített elviselni, túlélni. A humorvírus-hordozó Róna Iván turisztikai tanácsadót az egyik legnagyobb viccyűjtőként, a legszorgalmazabb vicpostásként és a legjobb viccek export-importőrként tartják számon.

- Ha mostantól folyamatosan vicceket kellene mesélnie, meddig tartana?

– Reggelig. Hiszen nagy gyakorlatom van a viccmesélésben, melyhez persze elsősorban társaság és hangulat kell, vagy valamilyen téma, melyhez a viccekkel kapcsolóni lehet. Királyhegyi Pál írónak, humoristának tulajdonítják a mondást, mely szerint akinek humora van, mindenhez ért, ainek nincs, az mindenre képes. Ehhez tartom magam, mondhatni, ez az életfelfogásom. A humorérzék minden élethelyzetben segít, még a legszomorúbb pillanatokban is gyógyít jelenthet.

– Barátai, ismerősei az egyik legnagyobb viccyűjtőként és viccostásként tartják számon. Hogyan lett a viccemesésből egyben gyűjtőszerveződés?

– A sors olyan memoriával áldott meg, mellyel több ezer vicbetet is készítettem, melyeket a viccekkel csoporthoz kötöttem. Igazi hobbi, szórakoztatás, időtöltés, én a viccek közt „kertészkedem”. Ez rendszerint éjszakai elfoglaltságot jelent, ekkor nemzém meg a sokszor Los Angelesből, San Diegóból, Koppenhágából, Stockholmból, Moszkvából, Varsóból a barátaimtól érkező szöveges vagy képes vicceket.

– A tematikus viccek között szerepelnek-e a szakterületével, a tudományos kapcsolatosság is?

– Hogyne! Az erről szóló viccek talán az 1969-ben készült, Ha kedd van, akkor ez Belgium című amerikai filmvígjáték óta születtek leginkább. A filmben egy amerikai turistacsapat tizennyolc nap alatt szeretné bezárni Európát, s a keddi napra Belgium jutott. Így tájékozdtak a napokban és a programokban. A film címe egyébként máig szólásként él a köznyelvben. A turista különös emberfajta, ha kiszabadul a megszokott otthoni, fegyelmezett környezetéből,

sokszor hirtelen fegyelmezettlen válik, számtalan komikus helyzetbe kerül, s olyan vicces történetek szereplője lesz, amiket még a pesti vicc is megirigye. Az idegenvezetők dúskaiknak ezekben a vicces történetekben, tréfás helyzetekben, idegenvezetőként magam is átéltettem hasonlóan szórákoztató sztorikat. Csodálkozom, hogy ezekből még nem készült könyv.

– Tematikus viccektől hemzsegő küldeményeit elnézve, dúskaikkal a karanténidőszak victermében is.

– Összegyűjtöttem például a karanténos bőlcsességeket is, íme, kis

A zsidó viccek megértéséhez persze ismerni kell a szokásokat

Fotó: Almásy Aurél

ízelítő a koronavírus második hulláma előtt születettekből: Szobabikclit keresek, munkába járáshoz kell. A szülők számára most kiderül, minden igaz volt, amit a szülőin hallottak. Ősi karantén közhmondás: könnyű annak, aki a saját feleségét szereti! Épp elkezdtem volna napi szinten futni, erre jön ez a karantén dolog. Mától kezdve a déli harangszó azt jelenti, lehet menni bőtba! Tudjátok, hogy kilenc hónap múlva sok gyerek fog születni? Ők lesznek a Karantinik. Kezdekké bekattannak, kijövök a zuhany alól és kezet mosok. Minden este a hírek után beteszek egy horrormenet, hogy megnyugodják. Ha esetleg jönne a koronavírus második hulláma, a karantén ugyanezzel a családdal kell eltöltenem, mint most, vagy választhatok másikat is? A legújabb kormányrendelet szerint minden olyan háztartás, amelyben 20 tekercsnél több vécépapír van, nyilvános vécének számít. Számtalan viccszületett a karantén ideje alatt, melyekből az is kiderül, ki hogyan élte meg a bezártásot.

– A tematikus viccek között szerepelnek-e a szakterületével, a tudományos kapcsolatosság is?

– Milyen viccek állnak önhöz a legközelebb?

– Amelyek annyira életszerűek, hogy szinte már nem is viccek, vagy már nem csupán viccek. A zsidó viccek gyakori hőse például a jiddise máme, a zsidó anya, aki feláldozza magát a gyermekéért, és ezt soha nem mulasztja el megemlíteni. Mi a különbség a jiddise máme és a pitbull között? A pitbull olykor feladja. Mi a pulóver? Az a ruhadarab, amit a zsidó gyereknek akkor kell felvennie, ha az anyja fázik. Jó viccek,

ugyanakkor halálosan komolyak, a zsidó családban ugyanis a jiddise máme a főnök. A zsidó viccek megértéséhez persze ismerni kell a szokásokat. Miként az is életszerű, hogy a jiddise máme úgy rendelkezik, a hamvait majd a legnagyobb plázába szórtják szét, mert így a lánya majd hetente háromszor meglátogatja...

– A zsidó kultúra hemzseg a viccelől. Egyik alapvetésük, hogy a zsidó viccekben minden másképpen van, még a másképp is másképpen van. A másik szerint egy zsidó pedig végig sem hallgat egy vicbetet, mert már ismeri, és eszébe jut egy másik, esetleg egy jobb.

– Valóban igaz, hogy a zsidó ember nem hallgat végig egy zsidó vicbetet, mert biztosan tud egy jobbat, és már el is meséli. Ezek a viccek bármilyen tematikájuk is, sajátos betekintést kínálnak egy kultúrába, segíthetik annak megértését. Tanulmányozásuk elvezethet a nép lelkületének, a mindig a megoldást kereső képességének megismeréséhez. Egy jól eltalált zsidó vicccból kiderülhet, miilyenek a zsidók, segíthet közelebb vinni a gondolkodásmódjukhoz. Kohn azt kéri Grüntről, vegye már fel a fiát az üzletébe. Mihez ért? Ja, ha értene valamihez, nálam is dolgozhatna... Ami a kultúra vicceken való gazdagságát illeti, arra magyarázat, hogy a sok megpróbáltatást, sorscsapást a humor segített elviselni, túlélni. A világ több helyéről kapom a zsidó vicceket is. New York Brooklyn kerületében él a legnagyobb kelet-európai askenázi közösség, tagjai nem csupán a legtöbbet szenvetették el, de a legjobb humorforrásnak is számítanak. Ugyanez vonatkozik a Jeruzsálem zsidó negyedében lakókra is, közöttük sok magyarral.

– A viccek születnek vagy írják őket?

– A viccek a szájhagyomány szüli, sajátos népköltészeti alkotások, nincs nevesített szerzőjük. Vanak humoros emberek, akiket bizonyos helyzetek, történetek a viccek kitalálására készítetnek. Nem hiszem, hogy a viccek íróasztal mellett születnek. A folklor termékei. Ezeket követem nyitott szemmel az internet névűtelen humorzsákainak köszönhetően is. A magyar viccek egyik erőssége, hogy a magyar nyelv gazdagságára lehetővé teszi a szójátékokat. Ezeknek a rendkívüli találékonysága, szellemessége különösen a mémeken érhető tetten. A jó vicc a valóság karikatúrája. A jó vicc a életszerűséget tükröz, megmutatja a valóság fonák oldalát, a jó viccken magunkra és másokra ismerünk.

– Van-e olyan vicctípus, amit nagyon nem kedvel?

– A szőke nős vicceket nem szerezem, ilyeneket nem is küldök tovább, ahogyan rendőrvicceket sem. Előítéletesek, nem mozgatják meg a fantáziámat, és valóságával sincs. Szemben például a skót viccekkel, amelyeket állítólag az angolok találtak ki, hogy így gúnyolódjanak a skótak takarékkosságán. A skót kisgyerek megkérdezi az apját: Apuci, nálunk mi lesz a karácsonya alatt? Parketta, kisfiám, parketta...

Csontos Tibor/Mix online

Löcovid sábesz

ÖNINTERJÚ

– Azt értem, rabbi úr, hogy a „lököved sábesz” jelentése: a sábesz tiszteletére! De mi ez a covidos összetétel?

– Ez arra utal, hogy sajnos a vírus elkísér minket hosszabb időre!

– És?

– Új idők, új szokások! Eddig erek sábeszre tiszta inget, öltönyt, nyakkendőt stb. öltöttünk! Mostantól maszkot is váltunk!

– Lesz sábeszi maszk?

– Biztos vagyok benne, hogy akár sábbát sálom, gut sábesz felirattal valaki élelmes lesz, és gyártani fogja!

– Hát erre aligha lesz óriási kereslet! Hacsak nem a zsini előterében vált maszkot!

– Ha erre nem is, de gondolja el, jom kippurra, Kol nidrére mennyi aktuális idézetet lehet ráírni!

– Miért? Akkor még tartani fog a járvány?

– Miért? Márciusban gondolt arra, hogy svüeszkor még tartani fog?

– Tényleg nem!

– Akkor viszont ajánlom, ha van tehetséges ismerőse, kezdje nyomtatni a Sono tajvói feliratú maszkokat!

– Miért? Még akkor is tartani fog a járvány?

– Ha nem, akár már divatból is!

Kardos Péter

Szijjártó Péter Lisszabonban

Segít-e Zolirabbi áldása?

A Lisszabonban tárgyaló Szijjártó Péter a Benfica stadionjában megkoszorúza a klub két magyar legendájá, Guttmann Béla és Fehér Miklós szobrát. Budapesti rabbi áldása segíthet feloldani az évszázados Guttmann-átkot.

A Benfica alelnöke (balra) Szöllősi Györgytől vette át a budapesti rabbi áldását

Fotó: MTI

szor jutottak döntőbe, és mind a nyolc alkalommal veszítettek.

A „Guttmann-átok” a világfutball egyik különleges, mindenütt idézett története. Az egyik eset, hogy Eusébio az 1990-es bécsei BEK-döntő előtt elment az osztrák főváros temetőjébe a szakember sírjához, ott könyörgött, de nem járt sikerrel, a Milan 1–0-ra megnyerte a finalét. A klub vezeklésének újabb állomásának 2014-ben egész alakos szobrot állított a stadion főbejáratánál Guttmann Bélának, amint a magyar mester a két BEK-serleget tartja a kezében. Guttmann a brit FourFourTwo magazin 2020-ban minden idők 21. legjobb futballedzőjének rangsorolta.

Guttmann Béla eddigi csapásai

Guttmann Béla 1961-ben a Barcelonában (3:2), 1962-ben a Real Madridban (5:3) ellen vezette győzelemre a Benficát a BEK-döntőben – előbbi mérkőzésen Kocsis Sándor és Czibor Zoltán szerzett egy-egy gólt a katalánoknál, utóbbin Puskás Ferenc hármat a Realban –, s a második európai hódítást követően úgy gondolta, megérdemelné a fizetésemelést. A lisszaboni vezetők nemet mondta a kiváló szakembernek, majd menesztették (néhány évvel később rövid időre viaszatáért), és távozásakor hangzott el a szájából az átok, amely szerint a Benfica nem nyer európai kupát az elkövetkező száz évben.

Ami azt illeti, tényleg el van átkozva a Benfica, mert 1962 óta minden nyolc európai kupadöntőjét elvezítette: ötször egy-egy góllal, egyszer pedig hosszabbítás után, illetve kétszer, legutóbb 2014-ben tizenegyesekkel – a 2013-as Európa-liga-fináléban például Branislav Ivanovics a 93. percben fejelte a Chelsea győztes gólt...

MTI-NS

...és ideje van a nevelésnek

Egy újságíró megkérdezte Mark Twain, igaz-e, hogy már hosszabb ideje dolgozik egy nagyobb lélegzetvételű színdarabon.

Twain így válaszolt:

– Igen, most egy négyfelvonásos, háromszünetes darabon dolgozom, s a szünetekkel már kész is vagyok!

A 19. század végén a lengyel komponista és zongoraművész, Moritz Moszkowski Bécs utcáin sétaütött a Rimskij-Korszakov-tanítvány Alekszandr Glazunov társaságában.

Ahogy a nagy bécsei muzsikus, Franz Schubert hajdani otthonához értek, megálltak, és elolvasták a ház falára erősített márvány emléktábla szöveget.

– Mit gondolsz, barátom – mélázott el Glazunov –, ha meghalok, az én házamra is tesznek majd egy táblát?

– Egész biztos! – vágta rá Moszkowski.

– És vajon mit írnak majd rám? – faggatta tovább Glazunov.

– Azt írják rá: Ez a lakás eladó!

G. B. Shaw sokat utazott hazájában. Egyszer egy falu határában megismerte egy juhással. Megkérdezte, hogy hívják.

– Shakespeare vagyok – felelte az öreg.

Shaw csodálkozva mondta:

– Na akkor maga igazán büszke lehet, hogy ilyen híres nevet visel...

Az öreg juhász elégledetten bologatott:

– Hát persze, hogy híres a nevem, hiszen már negyven éve őrzök birkát ezen a környéken.

Gyógyszer- és MRI-támogatás

Egyesről támogatást igényelhetnek szociálisan rászoruló betegek a következőkhöz:

– átlagosnál drágább gyógyszerek beszerzése. A felső összeghatár nincs meghatározva, de az eddigi gyakorlatban 50.000 Ft volt a legnagyobb gyógyszertámogatásunk.

– magánjellegű MRI-vizsgálat elvégezetetére rosszindulatú daganat kiderítéséhez, ha az állami egészségügy csak túl késői időpontra tudja válalni azt.

Részletesebb tájékoztatás és az igényléshez szükséges adatlap a következő telefonszámon kérhető: 06-1-321-3497, lehetőleg az esti órában.